

תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראָנען, לחצי שנה: 5.25 קראָנען, לרבע שנה: 2.70 קראָנען.
ברוסיה: לשנה: 4 רו״כ, לחצי שנה: 2 רו״כ, לרבע שנה: 1 רו״כ.
בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק.
החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.
דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).
מחיר כל נומר 10 קאפ׳, 25 העללער.
בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.
מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה׳, 15 ק׳.

עם „הפדגוג" או עם „הנעורים":

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 15.50 קראָנען, לחצי שנה: 7.75 קראָנען, לרבע שנה 3.90 קראָנען.
ברוסיה: לשנה: 6 רו״כ, לחצי שנה: 3 רו״כ, לרבע שנה 1.50.
בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק

עם „הפדגוג" ו„הנעורים":

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 21 קראָנען, לחצי שנה: 10.50 קראָנען, לרבע שנה: 5.25 קראָנען.
ברוסיה: לשנה: 8 רובל, לחצי שנה: 4 רובל, לרבע שנה: 2 רובל.
בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 16 שילינג, ביתר הארצות לשנה: 22 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 20 פרנק. וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

קראָקוי, יום ד׳ כ׳ אלול, תרס״ד. גליון מט־נ. Krakau, 24 August (11 August) 1904.

יֶלֶד חוֹלֶה.

הוֹי יֶלֶד, נָא יֶלֶד, הַשֶּׁמֶשׁ מַה יָּפָה
רְאֵה נָא קַרְנַיִם נְפוּצוֹת וָזִיו
— אֲנִי רוֹאֶה.

הוֹי יֶלֶד, נָא יֶלֶד, צִפֳּרֵי הָרוֹם
שָׁם שָׁרוֹת שִׁירָתָן שִׁיר זֹהַר הַיּוֹם
— אֲנִי שׁוֹמֵעַ.

הוֹי קוּמָה נָא, קוּמָה, מַה נָּעִים הָאֲוִיר
פֹּה קָרוֹב בַּגִּנָּה, שָׁם הַרְחֵק בַּנִּיר
— וּפֹה מַחֲנִיק.

וּבְהִירִים שָׁמַיִם לֹא תֵרָאֶה צֵל עָב
וַיְרַקְרַק עָטְפוּ כָל גַּי וְכָל גָּב,
— וּפֹה כֵּהָה.

וְהָעֵצִים שָׁם כֻּלּוֹ חֲלוֹמוֹת הַסּוֹד
וַיִּתְגַּלּוּ צִיצֵיהֶם בִּצְנִיעוּת וָהוֹד —
— וּפֹה כֶּלֶא.

הוֹי הָבָה אָסִירָה מִכְסֵךְ הֶחָם
הַכֹּל חַיִּים מְצַחֲקִים, וְאַתָּה עוֹד נָם
— הוֹי לֹא, לֹא, לֹא.

הִנֵּה אַלְבִּישְׁךָ, אֶרְחָצְךָ הֵיטֵב
אֲאֶהָבְךָ, אֲרַחֶמְךָ, הוֹי נַפְשִׁי וָלֵב
— עֲזָבֵנִי.

אָז תֵּצֵא הַשָּׂדֶה בֵּין גַּלֵּי הַכָּר
וְתִתְגַּלְגֵּל עַל מַצַּע רַךְ בְּדֶשֶׁא הַכָּר —
— הָהּ לִבִּי, לִבִּי!

וּמֵרֹאשׁ הָהָר תַּבִּיט עַל פְּנֵי פֶלֶג זַךְ
בְּהִתְגַּלְגֵּל חִישׁ גַּלָּיו, בִּיפוּתוֹ כָל כַּךְ —
— רֹאשִׁי, רֹאשִׁי!

וִילָדִים עַלִּיזִים שָׁם שָׁרִים בְּקוֹל
וִיסוֹבְבוּ, יִשְׁתּוֹבְבוּ סְבִיבְךָ בְּמָחוֹל———
— הוֹי לַחַץ, לַחַץ. הָהּ — אֲנִי — גוֹעַ...

ק. ל. סִילְמַן.

סֵנָה.

(שִׂיחָה).

מִבֵּין רִכְסֵי הַרְרֵי־הָאֶלְףּ [1]) הִגִּיחַ נַחַל קָטָן, פֹּחֵז וְשׁוֹבֵב; הוֹלֵךְ וּמִתְפַּתֵּל בִּדְרָכִים עֲקַלְקַלּוֹת; עוֹזֵב בְּכַוָּנָה אֶת הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר וְקוֹפֵץ וְיוֹרֵד מִצּוּק אֶל צוּק וּמֵאֶבֶן אֶל אָבֶן.

וּבְצֵאתוֹ אֶל מֶרְחַב הַכִּכָּר, וַיַּבֵּט מֵאַחֲרָיו אֶל הֶהָרִים הַגְּבֹהִים הַדּוֹחֲקִים אֶת עָבֵי הַשָּׁמַיִם – וַיִּבָּהֵל מְאֹד, וּמִפַּחַד פִּתְאֹם הִתְכַּוֵּץ וַיְקַמֵּט אֶת פָּנָיו – וַיָּנָס הָלְאָה בְּכָל כֹּחוֹ.

הוּא עָבַר עַל פְּנֵי הָרִים וִיעָרוֹת, שָׂדוֹת וּכְרָמִים, הוֹפֵךְ וּמִתְפַּתֵּל יָמִין וּשְׂמֹאל, וְלֹא יָעֹז גַּם לְהַבִּיט מֵאַחֲרָיו: „בְּרַח דּוֹדִי!" הוּא מְזָרֵז אֶת נַפְשׁוֹ, „בְּרַח מִפְּנֵי הָעֲנָקִים הַלָּלוּ! יָרֵא אֲנִי גַּם לַחְשֹׁב עַל אוֹדוֹתֵיהֶם".

וְאַךְ אַחֲרֵי נוּסוֹ כְּיוֹם תָּמִים, וַיָּבֹא אֶל אַדְמַת מִישׁוֹר – אָז הֵחֵל לַעֲצֹר מְעַט בִּמְרוּצָתוֹ וַיֵּלֶךְ לְאִטּוֹ; וַיַּעֲבֹר עַל פְּנֵי כְּפָר אֶחָד, וַיֵּצְאוּ יַלְדֵי הַכְּפָר לִקְרָאתוֹ וַיִּמְחֲאוּ כַף וַיְרַקְּדוּ וַיִּקְרְאוּ: „בָּרוּךְ בּוֹאֲךָ, סֵנָה!"

„הִנֵּה כִּי כֵן, – חָשַׁב הַנַּחַל, וַיָּסֶב מְעַט אֶת דַּרְכּוֹ לִקְרֹב אֶל הַיְלָדִים, – „סֵנָה–שְׁמִי, וְאָנֹכִי גַּם לֹא יָדַעְתִּי כִּי יֵשׁ לִי שֵׁם בָּאָרֶץ!"

אַךְ בִּרְאוֹתוֹ מֵרָחוֹק זִקְנֵי הַכְּפָר הוֹלְכִים וּקְרֵבִים אֵלָיו, הֵסֵב פָּנָיו מִן הַיְלָדִים וַיֵּלֶךְ לְדַרְכּוֹ.

– לֹא נָאֶה לְסֵנָה לְהִתְרוֹעֵעַ עִם יְלָדִים,– אָמַר הַנַּחַל אֶל לִבּוֹ.

עַל דַּרְכּוֹ פָּגַשׁ בִּפְלָגִים קְטַנִּים רָצִים וְיוֹרְדִים מֵעַל הֶהָרִים.

– „רְאֵה נָא – אָמַר הַנַּחַל אֶל לִבּוֹ – כָּל בְּרוּאֵי עוֹלָם רָצִים וְנֶחְפָּזִים וְלֹא יְבַלּוּ עֵת לַשָּׁוְא, אַךְ אֲנִי עָצֵל וּפִגֵּר, כְּאִלּוּ מַטָּל אָנִי, וְאֵין לִי כָּל עֲבוֹדָה; הָבָה, אֵחָפֵז גַּם אָנִי!"

– חַכֵּה נָא, סֵנָה! – הָמָה פֶּלֶג אֶחָד. – חַכֵּה נָא רֶגַע וְנִשְׂתּוֹחֵחַ יַחַד אֲנִי וָאָתָּה!"

– „אִם לָשִׂיחַ אַתָּה חָפֵץ, – עֲנָהוּ סֵנָה בְּחִפָּזוֹן – רוּץ אַחֲרַי וְנִשְׂתּוֹחֵחַ בְּלֶכְתֵּנוּ; אֵין לִי פְּנַאי לְהִתְמַהְמֵהַּ... אָץ אָנִי!"

הַפֶּלֶג הַקָּטָן הִדְבִּיק אֶת הַסֵּנָה, וַיָּרוּצוּ וַיִּשְׂתּוֹחֲחוּ יַחַד עַל הַצְּפוּנוֹת אֲשֶׁר בְּחֵיק הֶהָרִים וּבְסִתְרֵי הַיְּעָרִים, עַל סוֹדוֹת הַלַּיִל וְסִתְרֵי הַיָּמִים, וְעַל כָּל אֲשֶׁר לֹא הֵבִין אִישׁ, בִּלְתִּי אִם נְחָלִים וּמִשְׁבָּרִים וְצִפֳּרִים מְרַחֲפוֹת עַל פְּנֵי נְהָרִים.

הֵמָּה עוֹבְרִים עַל יַד כְּפָר קָטָן, וְהִנֵּה יְלָדִים עוֹמְדִים וּמְחַכִּים לִקְרָאתָם, מַשְׁלִיכִים מֵעֲלֵיהֶם בְּחִפָּזוֹן אֶת בִּגְדֵיהֶם, וְקוֹפְצִים עֲירוּמִים אֶל תּוֹךְ הַמַּיִם, וְקוֹרְאִים: „בָּרוּךְ בּוֹאֲךָ, סֵנָה טְהוֹרָה וּקְרִירָה!"

– הִנֵּה כִּי כֵן, סֵנָה – שְׁמִי! – קָרָא הַפֶּלֶג וְאָנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי!"

– הֲכִי שִׁמְךָ זֶה – סֵנָה?! הֲלֹא אָנֹכִי הִיא סֵנָה!

– לֹא, כִּי שְׁמִי אֲנִי סֵנָה, – כִּחֵשׁ הַפֶּלֶג. – אָנֹכִי הִיא סֵנָה הַטְּהוֹרָה וְהַקְּרִירָה!

שָׁמַע הַנַּחַל וַיִּמָּלֵא קֶצֶף, וּמֵרֹב כַּעַס נֶעֶכְרוּ מֵימָיו; וְלֹא חָשַׁב הַרְבֵּה – וַיָּקָם וַיִּבְלַע אֶת הַפֶּלֶג הָרַמַּי וְלֹא נוֹדַע כִּי בָא אֶל קִרְבּוֹ.

אָז שָׁכְכָה חֲמָתוֹ וַיִּטַּהֲרוּ מֵימָיו וַיּוֹסֶף לַעֲשׂוֹת דַּרְכּוֹ. –

וַיְהִי לְעֵת עֶרֶב, וַיַּעֲבֹר הַנַּחַל עַל פְּנֵי אָחוּ, וְהִנֵּה שְׁנֵי נְעָרִים־רֹעִים שׁוֹכְבִים עַל שְׂפָתוֹ. הָאֶחָד שׁוֹכֵב פְּרַקְדָּן וּמַבִּיט הַשָּׁמַיְמָה וְהַשֵּׁנִי שׁוֹכֵב עַל אַפָּיו וּמַבִּיט אֶל תּוֹךְ הַנָּהָר.

– הָרֶם־נָא אֶת רֹאשְׁךָ, – אָמַר הָאֶחָד אֶל הַשֵּׁנִי, – וְרָאִיתָ שְׁמֵי סַפִּיר עֶרֶב, יָרֵחַ כֶּסֶף מָלֵא וְכוֹכְבֵי אוֹר עַלִּיזִים, אֲשֶׁר לֹא רָאִיתָ עוֹד כָּמוֹהֶם!"

[1]) הָרִים גְּבֹהִים הַמִּתְנַשְּׂאִים עַל גְּבוּל צָרְפַת.

והלז עונה:

— ראשי כבד עלי, אינני יכול להרימו. ובכל זאת רואה אני את שמיך ואת ירחך ואת כוכביך בחיק המצולה — בהיר היטב כמוך!"

— הנה כי כן, אמרה סנה לנפשה — עתה יודעת אני היטב את לכתי ואת עבודתי. הולכת אני להראות שמי ספיר וירח מלא וכוכבים נוצצים לנערים, שאינם יכולים להרים ראש!

ותצו הסנה את משבריה וגליה לאמר: כי יפגשכם איש ושאלכם: „אנה אתם נחפזים?" — ואמרתם: „נושאים אנחנו בחיקנו שמים, ירח וכוכבים לנערים, שאינם רואים את השמים וירחם וכוכביהם אשר ממעל".

ויתגלגלו הגלים ויקראו ויודיעו את הדבר הזה, גם בטרם ישאלום; והיה בראותם יערות עומדים על שפתם, מביטים משתאים — וענו ואמרו: „יער־בער! האם לא תדע? האם לא תראה?! שמים, ירח וכוכבים אנו נושאים בחיקנו!"

והדגים התחבאו בקרקע הנהר, ולחשו איש אל רעהו לאמר: „אין אנו יכולים להיות עדים בדבר, כי הלא על כן אלמים אנחנו!"

ורק הצפרדעים הציצו כפעם בפעם מתוך המים, וקרקרו בחפזון: „להג־להג! שקר הדבר! אין פה שמים וכוכבים... רק בצה ודגים רעבתנים!..."

ותרא סנה מרחוק עיר גדולה והומיה, ולא יכלה להכיר את השאון הנשמע שם: פעם נדמה לה, כי קול צחוק היא שומעת, ופעם — כי קול בכי ואנחה הוא. ותשלח את גליה ומשבריה אל החוף לשאל לעיר הזאת ולשמה. —

— האם לא תדעו לכם את שם העיר הזאת? — ענו החפים בגאוה — הלא היא „פריז"!

— פריז! פריז! — קרא משבר לגל, וגל למשבר ועד מהרה ידעה סנה כלה כי את פריז היא עוברת. ותעצר מעט בדרכה להביט על הקריה העליזה הזאת. ויחלו הגלים להתגלגל והמשברים להתנגש אל החוף ולהביט אל תוך העיר. ויביטו ויתמהו וילכו; ובלכתם גרפו מבלי משים מעל החפים סמרטוטים וסחבות ומכל נותר ונותר אשר השלך שמה מן העיר.

פתאם הרגישו המשברים כבד רב, כאלו שמו עליהם כבלי ברזל או משא כבד מנשא:

— מה זאת? — שאלו איש את רעהו — האמנם כה כבדים הסמרטוטים?

ויביטו איש אל פני רעהו ויראו, והנה פניהם עכורים מאד: שמים בהירים לא יראו בהם עוד, והכוכבים כמו כבו. או הדגים בלעום...

ויעצבו אל לבם ויהמו ויאמרו: הבה ננוסה מן העמק העכור הזה! עמק עכור הוא, אחים! נמהרה, ננוסה!

ויתגלגלו הגלים, וינוסו המשברים מהר מהר, ויזרמו הלאה הלאה; ויהיו שמחים לבלי פגש בכל חי על דרכם. ובפגשם באיזה כפר בשו מקרב אל החף, ומהראות בפנים עכורים ומסבלים סמרטוטים וסחבות, —

ויהי היום ותעבר סנה על יד עיר אחת קטנה, ויבאו ילדים וילדות, נערים ונערות לרחץ בנהר וימחאו כף וימללו ברגל ויקראו: „ברוכה את בבואך, סנה! ואנחנו זה כבר חכינו לך". וסנה נכלמה, והיא מבטת לעבר מזה, ועוצרת גם בהמיתה הקלה — מבשת. —

ותמצא לנערה אחת סמרטוט בין הסמרטוטים, ותקחהו בידה ותבט עליו. —

— מסמרטוטי פריז... מתנצלים המשברים נכלמים — לא־שלנו...

— מפריז?! — קראה הנערה נפעמת מגיל, ותחטף את הסמרטוט ותברח. —

השניה מצאה פך־פוך, והשלישית — מסרק שבור שנים; ועד מהרה באו כל יושבי העיר, אנשים ונשים, ויחטפו את כל הסמרטוטים, לא נשאר אף אחד. —

ראתה סנה ותנחם על אשר לא לקחה אתה יותר מן הסחבות והסמרטוטים, המתגלגלים על שפתה בעיר הלזו, ונגל אל גל קרא ומשבר אל משבר לחש: „מרפש פריז, מסמרטוטיה, מסחבותיה, מכל הלאה אשר בה — הביאו יותר ויותר!... רבים קופצים עליהם!"...

ותהל סנה להעביר סמרטוטי פריז אל כל הערים והכפרים, ותצו את גליה ומשבריה לאמר: „כי ישאלכם איש לאמר: „אנה אתם הולכים?" אל תאמרו עוד: „שמים, ירח כוכבים אנו נושאים" כי כה תאמרו: „סמרטוטי פריז אנו מעבירים". ולא נכלמה סנה עוד להראות לאיש בפנים עכורים, ונהפך הוא: היא היתה שמחה ומתגאה בעכירותה.

וכאשר הביטו עליה הכוכבים מן השמים ויקרצו עליה עיני אור פעם בלעג ופעם בחמלה ומנוד ראש — עקמה להם פנים ותקרא: „בוז לכם, אורים גאיונים! לכוכבים ואור מי זה ישאל? אבל לסמרטוטים ההם—"

ותוסף סנה לעשות דרכה ולהעביר סמרטוטים עד הגיעה אל הים.

ראה הים את פניה העכורים, ויכעס מאד; ולא אמר די לבלעה חיים, אך חפש למענה ענש גדול כפי עותתה; — לאשרה, טרוד היה באותה שעה להעמים על משבריו ספינה מלאה פוך ועצמות־דג וסמרטוטים יפים לשלחה פריזה. —

יהודה שטינברג.

זֶה חֶפְצִי.

(סִ פּ וּ ר).

(הֶמְשֵׁךְ)

וּבְשִׁבְתּוֹ תַּחַת הָעֵץ הֵחֵלּוּ רַעְיוֹנוֹת עֲצוּבִים לְהַרְגִּיז אֶת מְנוּחָתוֹ: אֵיפֹה יָלִין הַלַּיְלָה הַזֶּה? אִם לֹא יִמָּצֵא לוֹ אֲנָשִׁים טוֹבִים, אֲשֶׁר יַאַסְפֻהוּ אֶל בֵּיתָם, הֲלֹא יִהְיֶה אָנוּס לָלוּן בִּרְחוֹב הָעִיר תַּחַת כִּפַּת הַשָּׁמַיִם. וּבְחָשְׁבוֹ אֶת הַמַּחְשָׁבוֹת הָעֲצוּבוֹת הָאֵלֶּה, רָאָה מֵרָחוֹק וְהִנֵּה אִישׁ זָקֵן הוֹלֵךְ וְקָרוֹב אֵלָיו, וְעַל שִׁכְמוֹ תֵּבָה־מְנַגֶּנֶת. וְהָאִישׁ הַזָּקֵן הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וּמְמַשֵּׁשׁ בְּמַקְלוֹ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר לְפָנָיו, וַיֵּדַע הַנַּעַר כִּי עִוֵּר הוּא הַזָּקֵן הַזֶּה. וְהַזָּקֵן הוֹסִיף לָלֶכֶת, וְאַחַר כֵּן חָדַל לְמַשֵּׁשׁ בְּמַקְלוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ. כַּנִּרְאֶה, חָשַׁב כִּי מָצָא אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה; אֲבָל בֶּאֱמֶת הָלַךְ עַתָּה יָשָׁר לְמוּל חָרִיץ עָמֹק אֶחָד, אֲשֶׁר בְּצַד הַדֶּרֶךְ, וְעוֹד מְעַט וְנָפַל עִם מַשָּׂאוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר עַל שִׁכְמוֹ אֶל תּוֹךְ הֶחָרִיץ. בָּרֶגַע הַזֶּה קָם אֱלִיעֶזֶר מִמְּקוֹמוֹ וַיְמַהֵר אֶל הָעִוֵּר, וַיֹּאחֶז בְּיָדוֹ וַיּוֹבִילֵהוּ אֶל הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וַיַּצַּע לְפָנָיו לְלַוּוֹת אוֹתוֹ הַבַּיְתָה.

— אִם כֵּן אֵפוֹא תָּעִיתִי בְּדַרְכִּי, — אָמַר הָעִוֵּר בְּעֶצֶב. — אֲהָהּ, הִנְנִי רוֹאֶה עַתָּה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִי לָלֶכֶת לְבַדִּי. עַד הֵנָּה נִהֲלָה אוֹתִי אִשְׁתִּי, אַךְ בַּיָּמִים הָאֵלֶּה מֵתָה — אֶתְמוֹל קְבָרוּהָ אוֹתָהּ, — וְעַתָּה הִנְנִי בּוֹדֵד וְעָזוּב.

הַזָּקֵן נֶאֱנַח אֲנָחָה מָרָה, אֲשֶׁר הָדְּרָה אֶל לֵב אֱלִיעֶזֶר וַתַּכְאִיבֵהוּ. הוּא חָפֵץ לְהוֹשִׁיעַ לוֹ, וּבְחֶמְלָה רַבָּה הֵסִיר אֶת הַתֵּבָה־הַמְנַגֶּנֶת מֵעַל שְׁכֶם הַזָּקֵן וַיְשִׂימֶהָ עַל שִׁכְמוֹ, וְאַחַר כֵּן נִהֵל אֶת הַזָּקֵן אֶל הָעִיר, וַיִּשְׁאַל לִמְקוֹם מְעוֹנוֹ וַיְבִיאֵהוּ הַבַּיְתָה. בַּדֶּרֶךְ סִפֵּר אֱלִיעֶזֶר בְּאָזְנֵי הַזָּקֵן דְּבָרִים שׁוֹנִים לְמַעַן הַשְׁכִּיחַ אוֹתוֹ רֶגַע אֶת יְגוֹנוֹ; וּבֵין יֶתֶר הַדְּבָרִים סִפֵּר לוֹ בְּתָם־לֵב גַּם עַל דְּבַר מַצָּבוֹ. אָז הִצִּיעַ הַזָּקֵן לְפָנָיו, כִּי יִהְיֶה לוֹ לִמְנַהֵל בְּכָל אֲשֶׁר יֵלֵךְ, וּבִשְׂכַר זֶה יִתֵּן לוֹ לֶחֶם לֶאֱכֹל וּמָקוֹם לָלוּן בְּבֵיתוֹ. אֱלִיעֶזֶר הִסְכִּים לַדָּבָר הַזֶּה, כִּי חָפֵץ לִהְיוֹת לְעֵזֶר לַזָּקֵן הָאֻמְלָל וְהַנֶּעֱזָב.

אָמְנָם צַר הָיָה לוֹ לֶאֱלִיעֶזֶר, כִּרְאוֹתוֹ כִּי עַתָּה לֹא יוּכַל עוֹד לָלֶכֶת לְבֵית הַסֵּפֶר, כְּמוֹ עַד הֵנָּה, כִּי הָיָה עָלָיו לְהָכִין מִדֵּי בֹקֶר בְּבֹקֶר אֶת הָאֲרֻחָה בְּעַד הַזָּקֵן וּלְכַבֵּד[1]) אֶת הַבַּיִת; וְכָל הַיּוֹם הָלַךְ עִם הַזָּקֵן מֵחָצֵר לְחָצֵר עִם תֵּבָתוֹ לְנַגֵּן בָּהּ, וּמִמֶּנָּה מָצָא אֶת מִחְיָתוֹ. וְאִם לֹא יִלְמַד הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֵיךְ יִהְיֶה לִפְרוֹפֵיסוֹר? אַךְ לִבּוֹ לֹא נְתָנָהוּ לַעֲזֹב אֶת הַזָּקֵן הָאֻמְלָל וְהַגַּלְמוּד הַזֶּה. וּבַלַּיְלָה בַּלַּיְלָה, כַּאֲשֶׁר עָלָה הַזָּקֵן הָעִוֵּר עַל מִטָּתוֹ, הָיָה עוֹד לֶאֱלִיעֶזֶר עֵת פְּנוּיָה, וְאוֹתָהּ הִקְדִּישׁ לְלִמּוּדָיו; אָז הָיָה לוֹקֵחַ אֶת הַתַּנַ"ךְ וַיֶּהְגֶּה בּוֹ וַיִּתְעַנֵּג עַל הַסִּפּוּרִים הַיָּפִים וְעַל הַדְּבָרִים הַנַּעֲלִים אֲשֶׁר בּוֹ. אָמְנָם הוּא עוֹד טֶרֶם הֵבִין אֶת כָּל הַכָּתוּב בּוֹ, אַךְ הִרְגִּישׁ כִּי דְּבָרִים רָמִים וְנַעֲלִים הוּא קוֹרֵא. עוֹד סְפָרִים אֲחֵרִים מָצָא אֱלִיעֶזֶר בְּבֵית הַזָּקֵן, אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ אַחֲרֵי מוֹת אִשְׁתּוֹ; אוּלָם אֶת הַסְּפָרִים הָהֵם קָרָא פַּעַם אַחַת וְלֹא שָׁב עוֹד אֲלֵיהֶם. בְּעוֹד אֲשֶׁר בַּתַּנַ"ךְ הוֹסִיף לַהֲגוֹת תָּמִיד וַיִּמְצָא בוֹ בְּכָל פַּעַם עֹנֶג לְנַפְשׁוֹ.

פַּעַם אַחַת לִפְנוֹת עֶרֶב שָׁב אֱלִיעֶזֶר מִן הָרְחוֹב, וּבְיָדוֹ דְּבָרִים שׁוֹנִים אֲשֶׁר קָנָה בְּעַד הַזָּקֵן. הוּא בָּא לִפְנֵי פֶּתַח הַבַּיִת, וְהִנֵּה אִשָּׁה אַחַת גְּבֹהַת־קוֹמָה נִגֶּשֶׁת אֵלָיו; אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת רָאָה בַּבַּיִת הַזֶּה זֶה פְּעָמִים אֲחָדוֹת.

— הֲיֵשׁ לְךָ מְעַט פְּנַאי, נַעַר קָטֹן? — שָׁאֲלָה אוֹתוֹ, וְהוּא טֶרֶם הִסְפִּיק לַעֲנוֹת לָהּ עַל שְׁאֵלָתָהּ וַתָּשֶׂם בְּיָדוֹ פִּסַּת־נְיָר וַתּוֹסֶף לְדַבֵּר:

— אָנָּא רוּץ נָא אֶל הָאַפְּטֵקָה וּמְסֹר אֶת הַפִּתְקָה הַזֹּאת, וְחַכֵּה שָׁם עַד אֲשֶׁר יָכִינוּ לְךָ אֶת סַמֵּי הָרְפוּאָה וַהֲבֵאתָ הֵנָּה, פֹּה בַּדְּיוֹטָה הַשְּׁנִיָּה אֶל מְעוֹן הָאָדוֹן הַפְּרוֹפֵיסוֹר הֶרְהַרְט, — הוּא חוֹלֶה וַאֲנִי אֵינִי יְכוֹלָה לַעֲזֹב אוֹתוֹ לְנַפְשׁוֹ. — הִיא חָלְפָה

[1]) לְנַקּוֹת בְּמַטְאֲטֵא.

תכף ותעבר ממנו. ואליעזר נשאר לבדו עם הפתקה אשר בידו; אולם רק רגע אחד עמד על מקומו.

הוא מהר ויבא להזקן את אשר קנה בעדו, ויבקש ממנו רשות לצאת אל הרחוב לשעה קצרה. הזקן הרשהו והוא מהר אל האפטקה בלב מלא שמחה. הן פרופיסור הוא האיש, אשר בעדו ילך עתה אל האפטקה! ועתה עוד מעט והתודע אל פרופיסור! — כעבר שעה מעטה עמד אליעזר על מפתן בית האיש המלמד. אמנם כן, אפשר היה להכיר תכף, כי בבית הזה יושב איש מלמד וחכם גדול. עוד בחדר הראשון, אשר דלתו היתה פתוחה, נראו ארונות גדולים, ובעד דלתות הזכוכית נראו גבי ספרים גדולים וקטנים, עבים ודקים, רבים רבים מאד. מאשר הוא האיש היודע לקרא וללמד בכל הספרים האלה! אליעזר הביט על כל הספרים האלה בתשוקה רבה. הוי, לו רק יכול לבא הנה מדי פעם בפעם ולהביט, לפחות, על הספרים; אבל גם העונג הזה יבצר ממנו; מעון הפרופיסור, — חשב, — יהיה לעולם כגן־עדן סגור בעדו.

ברגע הזה שבה הגברת רוזה, היא המפקחת על הבית, אשר לפני שעה קצרה לקחה ממנו את סמי־הרפואה, ותשתומם לראות כי הנער עודנו עומד ומחכה. אז הוציאה מכיסה מטבע של כסף ותתן לו; היא חשבה כי לשכרו הוא מחכה אבל אליעזר מאן לקבל את המטבע.

— לא, גברתי הנכבדה, — אמר אליה — חלילה לי מקחת שכר בעד דבר קל כזה! ואני בכל חפץ־לבי עשיתי זאת. — ואם רוצה את, גברתי, הנני לשרתך, כי מדי בקר ומדי ערב יש לי תמיד פנאי — ובחפץ לב הנני לבא הנה בכל יום — אולי יהיה דבר נחוץ. —

— אכן נער טוב אתה! ולי מה טוב הדבר הזה, — קראה הגברת רוזה בשמחה. — כי אינני יודעת איך אוכל לעשות לבדי את כל עבודות־הבית וללכת גם אל השוק לקנות את כל הדברים הדרושים. האדון הפרופיסור חולה, ואני איני יכולה לעזבו לבדו גם לרגע אחד, ונער אשר כמוך יוכל להביא לי תועלת רבה.

אליעזר הבטיחה, כי אם ירשהו הזקן אדניו יבא לביתה בבקר ובערב מדי יום ביומו. והזקן העור לא השכים עוד קום בבקר כבראשונה, וגם לעת ערב הקדים לשוב הביתה, כי היה חלש מאד ולא יכל ללכת הרבה. על כן יכול אליעזר להקדיש שעות אחדות ביום בעד האדון הפרופיסור. בלב מלא שמחה רץ למחרת בבקר על פני המעלות המובילות אל מעון הפרופיסור, כאלו נשא על כנפים, ויודע לגברת רוזה, כי אדניו נתן לו רשות לעשות ככל אשר תדרש ממנו.

מן היום ההוא החל אליעזר לעבד עבודות שונות במעון הפרופיסור בקע את העצים בחצר, הלך אל הרחוב לקנות את כל הדרוש, הבעיר אש במטבח ועזר בכל עבודות הבית, עד אשר יכלה הגברת רוזה להקדיש את כל עתותיה לפרופיסור החולה לשמר עליו בחליו ולהקל לו את מכאוביו. וכה מצא הנער המהיר והחרוץ הזה חן בעיניה, עד אשר כעבר שבוע ספרה על אדותיו להאדון הפרופיסור ויבקש גם הוא לראותו. ומצב הפרופיסור הלך וטוב ומחלתו החלה להרפא. ובבקר אחד ירד הפרופיסור ממטתו ויוחל להתהלך לאט־לאט על פני הבית, ואז כבד אליעזר להושיט לו את ארחת־הצהרים. בפעם הראשונה בא אל חדר־הפרופיסור, אשר גם בו עמדו ארונות ספרים גדולים! אולם הוא התגבר על תשוקתו להתבונן אל כל הספרים הנהדרים אשר מסביבו, — ויגש אל הפרופיסור וידרש בשלומו בענוה. הפרופיסור ישב על כסא רך ויתבונן אל הנער בעינים מפיקות ידידות.

— מה שמך, ילד? — שאלהו הפרופיסור, כאשר הציג לפניו אליעזר בלב דופק את הארחה, ואליעזר הגיד לו את שמו והפרופיסור הוסיף לדבר:

— ובכן אתה הוא נכדו של הזקן המנגן־בתבה הדר פה מתחת?

אליעזר אמר לו כי איננו כלל ממשפחת הזקן וכי עזב את הוריו בלי רשותם.

— הו, מה זאת?! — אמר הפרופיסור הרהרט. — זה לא טוב; אין זאת, כי עשית דבר רע בבית הוריך; האין זאת?

— לא, אדני, — ענה הנער מתבייש, — חלילה לי מעשות כל דבר רע; אולם ידוע ידעתי, כי עני אבי, וקשה לו לכלכל את כלנו, לכן בחרתי לעזב את ביתו למען הקל מעליו מעט ולמען אוכל להיות לאיש מלמד ולהביא אשר גם להם גם לי.

— כן, אדני, זה היה חפצי, וזה חפצי גם עתה, אדני הפרופיסור!

— אם כן אפוא! — אמר הרהרט, אשר דברי הנער נגעו עד נפשו. — ומה אתה חפץ להיות בגדלך, ידידי הקטן?

אליעזר נבוך רגע ופניו אדמו מאד; איך יוכל לגלות להאיש המלמד הזה את מחשבותיו וסתרי־לבו — אך בראותו כי הפרופיסור מביט אליו בעינים מלאות ידידות אמץ את לבבו ויענהו: „חפץ אני להיות בגדלי לפרופיסור!"

— האמנם?! — קרא האיש המלמד בצחוק קל. — החושב אתה, כי קל מאד להיות לפרופיסור? ואיך עלתה מחשבה כזאת על לבך?

— כן, זה חפצי, — אמר אליעזר בקול רם, ויספר הנער להפרופיסור בענוה מה עז חפצו ללמד הרבה, הרבה מאד, ומה רב צערו על שאיננו יכול עתה ללמד בבית ספר טוב, ומה מאד נעים לו להתבונן אל כל הספרים הגדולים אשר בארונות האלה.

(סוף יבא).

תרגום א. ל. י.

האילה

(מתולדות בעלי החיים).

מאת

פ. קרפנטה.

—

הקר נורא מאד; פתי השלג מתגלגלים באויר, הרוח מזעזעה את שמשיות החלונות, והילדים נדחקים יחד אל התנור.

— אמי! — קראה מרגלית, כהעמידה את ידיה אל מול פני־הלהבה—היעמד השלג תמיד על פני האדמה? האם לא נוסיף עוד להתהלך בשדות כאשר התהלכנו? הלעולם יהיה חרף?

— לא, בתי, — ענתה אמה — הרגעי נא; לא לעולם חרף. עוד ישובו העצים להתכסות בעלים, והשושנים תצמחנה בגנים; רק בשנה הזאת כבד החרף מבשנים אשר היו לפניה.

— אינני אוהב את החרף, — קרא דניאל.

— האביב כודאי יותר נעים, בני, — ובכל זאת לולא החרף, כי אז לא היה מקום לאביב ולכל הדר הטבע.

— ואנכי, — קרא ירחם גם הוא — אוהב מאד להתבונן אל השלג בנפלו, בהלבינו את פני האדמה, ואת גגות הבתים ואת העצים; וביחוד אוהב אני להחליק על פני הקרח המכסה את הברכות, וללכת על פני המים הקפואים, ככל אשר אלך על פני היבשה.

— גם אנחנו אוהבים להשתעשע בכדורים אשר נעשה בשלג; — קראו יתר הילדים גם הם — אבל זה רע, כי קשה לעמד זמן רב בחצר; הקר דוקר ידינו כמחטים, ומאד נתפלא על ירחם, אשר לא יירא קר.

— זה לא־פלא, בני; ירחם נולד בארץ שודיה, וכל ימי עלומיו עברו עליו שם; ובארץ ההיא החרף יותר ארך ויותר כבד מאשר בארצנו, ולכן הסכין בקרה.

— אבל אני אינני רוצה כלל להסכין בקרה, — אמר דניאל בתמימות,—ואינני מבין איך יוכל האדם להסכין בדבר שהוא סובל ממנו.

— לו הסכנת, כי אז לא סבלת, — ענהו ירחם— הנה יש ארצות קרות מארץ שודיה, כלפלנדיה, למשל, ובכל זאת היה יחיו בני האדם שם.

— לפלנדיה! כן, אני יודעת את הארץ הזאת, הלא היא ארץ גדולה ולבנה, ובה יש בני אדם קצרים, אשר קומתם לא גבוהה מקומתי אני.

— אל נא תרבי לדבר דברי הבל כאלה — קרא דניאל בהניעו בכתפיו.

— אמנם גזמה היא, בתי, — קראה גם האם — ובכל זאת צדקת באמרך, כי ארץ לפלנדיה היא ארץ רחבת ידים ותושביה קצרי קומה, ככל תושבי ארצות הצפון: כסביריה, גרנלנדיה ושפיצברג, המכסות שלג וקרח רב ימות השנה, כל הארצות האלה נמצאות ברחב־צפוני אחד על כדור הארץ, ולכן אקלים אחד בכלן.

— אבל שפיצברגן קרה מלפלנדיה, — קרא ירחם, — הלא?

— כדבריך, בני; ולכן מספר התושבים שם קטן בערך ממספרם ביתר הארצות.

— כל השמות האלה מוזרים לי — קראה מרגלית — כי מעודי לא שמעתי, ולכן גם דבריכם מוזרים בעיני.

— צדקת, אחותי; — השיב גבריאל — ולכן עליך ללמד את „כתיבת הארץ” ואז לא יהיו דברינו מוזרים לך כלל.

— מרגלית עודנה צעירה לימים, בני;—אמרה האם—אך בטוחה אני, כי בגדלה תלמדנה אתה, הלא?

— כן, בגדלי אלמד הכל! — מהרה מרגלית לענות — אבל לעת עתה ספרי נא לי מה שלא יכבד ממני להבין, ספרי נא, למשל, ספור על הלפלנדים.

— כן, כן, ספור על הלפלנדים, אמי! — קרא דניאל אף הוא. —

— כן, ספור על האנשים המוזרים האלה, אשר לא קר להם גם בעת אשר תקפא הארץ מקרה, — קרא גם גבריאל.

—אנכי אינני מבינה כלל— שבה מרגלית לאמר—איככה זה ימצאו להם בני האדם שם במה להחיות את נפשם.

– סַפֵּר אֲסַפֵּר לָכֶם אֶת כָּל זֹאת – בָּנַי, – עָנְתָה הָאֵם, – אַךְ טֶרֶם כֹּל, הָבָה נַפְסִיקָה אֶת הַתַּנּוּר.

– צָדַקְתְּ, אִמִּי; רִאשׁוֹנָה צָרִיךְ לְהַפְסִיק אֶת הַתַּנּוּר, כִּי אַךְ לְזֵכֶר שֵׁם אֶרֶץ לַפְּלַנְדִּיָּה תָּבֹא קָרָה בְּעַצְמוֹתֵינוּ.

– בְּוַדַּאי שְׁמַעְתֶּם, בָּנַי, – אָמְרָה הָאֵם – כִּי כְּכֹל אֲשֶׁר נִקְרַב יוֹתֵר אֶל אַרְצוֹת הַצָּפוֹן, כֵּן יִגְדַּל הַקֹּר; וּבְכָל זֹאת אִי אֶפְשָׁר לָכֶם לְשַׁעֵר בְּדִיּוּק מַה נּוֹרָא הַחֹרֶף שָׁם. הָאֲרָצוֹת הָהֵן, אֲשֶׁר בְּתוֹכָן תִּמָּנֶה גַּם אֶרֶץ לַפְּלַנְדִּיָּה, תִּקָּרֶאנָה בְּשֵׁם „אַרְצוֹת הַקֹּטֶב". יַעַן כִּי הֵן קְרוֹבוֹת אֶל אֶחָד מִשְּׁנֵי קָטְבֵי כַּדּוּר הָאָרֶץ.

לַפְּלַנְדִּיָּה גּוֹבֶלֶת מֵעֵבֶר מִזֶּה בְּרוּסִיָּה וּמֵעֵבֶר מִזֶּה בִּצְפוֹן שְׁוֵידִיָּה, וְהִיא אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם מְאֹד, וּבָהּ אֵין עָרִים וְאֵין צְמָחִים, וְכִמְעַט גַּם עֵצִים יִמָּצְאוּ בָהּ אַךְ מְעָט.

בְּרֵאשִׁית יְמֵי הַסְּתָו – כְּבָר יִגְדַּל שָׁם הַקֹּר מְאֹד; הַלֵּילוֹת יֶאֱרָכוּ, וְהַיָּמִים יִקְצָרוּ, וְהַשֶּׁלֶג לֹא יֶחְדַּל מֵרֶדֶת אַף רֶגַע; וְהָרוּחַ הַנּוֹשֶׁבֶת בְּזַעַף נוֹרָא תִּשָּׂאֵהוּ וּתְטַלְטְלֵהוּ לְכָל רוּחַ. וְהַשֶּׁמֶשׁ כִּמְעַט לֹא תֵרָאֶה; זָרֹחַ תִּזְרַח בִּקְצֵה הָאֹפֶק, וְאַךְ נָשָׂא עֵינֵינוּ אֵלֶיהָ וְהִנֵּה כְּבָר שָׁקָעָה. הַשֶּׁלֶג יִקְפָּא, וְהַנְּחָלִים וּבְרֵכוֹת הַמַּיִם יְכֻסּוּ קֶרַח, וּבַעֲבֹר הַסְּתָו יָבֹא הַחֹרֶף הַנּוֹרָא וְהָאָיֹם.

בִּתְקוּפַת הַחֹרֶף יֶאֱרַךְ הַלַּיְלָה עַד חֹדֶשׁ יָמִים וְיוֹתֵר; וְאָז הַכֹּל טוֹבֵעַ בְּיַם אֲפֵלָה נוֹרָאָה. אַךְ מְעַט מְעָט, וְהָרוּחַ אֲשֶׁר נָשְׁבָה בְּחָזְקָה בְּרֵאשִׁית הַתְּקוּפָה, תֵּלֵךְ הָלוֹךְ וְשָׁקֹט, הַשֶּׁלֶג יֶחְדַּל מֵרֶדֶת, וְהָאֲוִיר יָשׁוּב לִהְיוֹת זַךְ וְטָהוֹר, עַד אֲשֶׁר יֵרָאוּ בַעֲדוֹ הַכּוֹכָבִים, וְהֵם הַנּוֹצְצִים בְּאוֹר יוֹתֵר בָּהִיר מֵאֲשֶׁר בְּאַרְצֵנוּ. וְאָמְנָם זֶה לֹא פֶלֶא; כִּי בָאֲרָצוֹת הַמְּמֻזָּגוֹת[1] הָאֲוִיר מָלֵא אֵדִים תָּמִיד, וְשָׁם אֵין אֵדִים וְאֵין רְטִיבוּת, כִּי הַכֹּל יִקְפָּא בַּקֹּר הַגָּדוֹל. וּבִהְיוֹת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם שְׁחוֹרִים וְקוֹדְרִים תָּמִיד, וּפְנֵי הָאֲדָמָה מְכֻסִּים שֶׁלֶג לָבָן וְנוֹצֵץ,– תָּאִיר הַלְּבָנָה וְהַכּוֹכָבִים בְּצֵאתָם יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר יָאִירוּ בַּאֲרָצוֹת אֲחֵרוֹת.

אָז יִגְדַּל הַקֹּר מְאֹד, גַּם פְּנֵי הַיָּם יְכֻסּוּ קֶרַח, עַד אֲשֶׁר יוּכַל הָאָדָם לָלֶכֶת דַּרְכּוֹ רַגְלִי מֵאִי לְאִי, וּפֹה וָשָׁם יֵרָאוּ הַדֻּבִּים הַלְּבָנִים וְשׁוּעֲלֵי הַתְּכֵלֶת בְּצֵאתָם לְשַׁחֵר לַטָּרֶף.

לִפְעָמִים יֵרָאֶה מַחֲזֶה נִפְלָא שָׁם בַּשָּׁמַיִם הַקּוֹדְרִים הָאֵלֶּה, הָרָקִיעַ יַאְדִּים בְּאֹדֶם חַכְלִילִי, וְעַנְנֵי־אוֹר בְּהִירִים וְנוֹצְצִים, רְחָבִים וַאֲרֻכִּים, יִשְׂתָּרְעוּ בוֹ מִקָּצֶה לְקָצֶה; וּמַרְאֵיהֶם כִּירִיעוֹת מְלֵאִים קְמָטִים הַמִּתְנַפְנְפוֹת בָּרוּחַ, וּקְוֵי אוֹר חִוָּר פּוֹרְצִים מִבֵּין הַקְּמָטִים הָאֵלֶּה כְּמִפְּנֵי לַהַב אֵשׁ בּוֹעֵרָה וְנִפְזָרִים לְכָל רוּחַ... וְעַתָּה שַׁעֲרוּ נָא, בָּנַי, עַד כַּמָּה יַרְהִיב מַחֲזֶה כָּזֶה אֶת לִבּוֹת בְּנֵי הָאָדָם שָׁם, הַשְּׁקוּעִים רֹב יְמוֹת הַשָּׁנָה בְּיַם שֶׁל חֹשֶׁךְ.

אַךְ סוֹף סוֹף אַחֲרֵי חֳדָשִׁים רַבִּים תָּשׁוּב הַשֶּׁמֶשׁ לְהֵרָאוֹת עַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם; הַיּוֹם יֵלֵךְ הָלוֹךְ וְאָרוֹךְ, וְהַלַּיְלָה הָלוֹךְ וְקָצֵר; הַשֶּׁלֶג יִמַּס לְאַט לְאַט עַל יְדֵי קַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ, וְהָרֵי הַקֶּרַח הַגְּדוֹלִים וְהַשְּׁקוּפִים הַמְכַסִּים אֶת פְּנֵי הַיָּם, וַאֲשֶׁר מַרְאֵיהֶם כְּמַרְאֵה תְּכֵלֶת הָרָקִיעַ, יִמַּסּוּ גַּם הֵמָּה כְּהִמֵּס הַדּוֹנַג מִפְּנֵי אֵשׁ;

[1] הַחַמּוֹת מְעַט.

וּמִמַּעַל לְרָאשֵׁיהֶם יִפְכּוּ הַמַּיִם סָבִיב סָבִיב בַּהֲמֻלָּה גְדוֹלָה, כַּהֲמוּלַת הָאֶשֶׁד בְּנָפְלוֹ, וְאַחַר יִתְפּוֹצְצוּ גַּם רַגְלֵי הֶהָרִים עַצְמָם וְשָׁקְעוּ בְּלֶב־יַם בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל וְנוֹרָא כְּקוֹל רַעַם בַּשָּׁמָיִם.

גַּם הַקֶּרַח הַמְכַסֶּה אֶת פְּנֵי הַנְּהָלִים יִמּוֹג וְיִתְמַסְמֵס, וּמָלְאוּ הַמַּיִם אֶת פְּנֵי הָאֲדָמָה, הַקַּיִץ יִקְרַב, וְהַיּוֹם יֵלֵךְ הָלוֹךְ וְאָרֹךְ, וְהָאֲוִיר הָלוֹךְ וָחַם, וְלֹא יֵרָאֶה עוֹד קֶרַח, כִּי אִם עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים הַגְּבֹהִים וְעַל פְּנֵי הַיָּם רָחוֹק רָחוֹק; הָעֵצִים יְמַהֲרוּ לִצְמֹחַ, וּמִכְסֵה דֶשֶׁא יְרַקְרַק יַעֲטֹף אֶת הָאֲדָמָה; אֲבָל תְּקוּפַת הַחֹם קְצָרָה מְאֹד, עַד כִּי אֵין זְמַן לִפְרִי הָעֵץ לְבַשֵּׁל, וְעוֹד מְעַט וְהַשֶּׁמֶשׁ תֵּחָבֵא שֵׁנִית, וִימֵי הַחֹרֶף יָשׁוּבוּ כְבָרִאשׁוֹנָה.

תּוֹשְׁבֵי הָאֲרָצוֹת הַקָּרוֹת הָהֵן קִצְרֵי קוֹמָה הֵמָּה. אַךְ אַל נָא תַּחְשְׁבוּ אוֹתָם לְנַנָּסִים מַמָּשׁ, כִּי קוֹמָתָם כְּקוֹמַת גַּבְרִיאֵל אָחִי, אֲשֶׁר הוּא בֶּן חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, לֵאמֹר כְּמֶטֶר וּשְׁלִישׁ הַמֶּטֶר וְיוֹתֵר, וְהֵמָּה פְּרָאִים לְמֶחֱצָה, אַךְ לֹא רָעֵי הַמֶּזֶג. בָּנֹה לֹא יִבְנוּ לָהֶם עָרִים לְשִׁבְתָּם, רַק יֵשׁ מֵהֶם הַיּוֹשְׁבִים בְּאֹהָלִים קְטַנִּים עַל חוֹף הַיָּם וּמַאֲכָלָם דְּגֵי הַיָּם, אוֹ בְשַׂר הַדֹּב וְהָאַרְנֶבֶת וְהַשּׁוּעָל; וְיֵשׁ מֵהֶם, וְהֵם הָרֹב, רוֹעֵי צֹאן. וְלָהֶם עֲדָרִים גְּדוֹלִים.

– אֲבָל אֵיכָכָה זֶה יְכַלְכְּלוּ אֶת הָעֲדָרִים? – שָׁאֲלָה מַרְגָּלִית.

– עֶדְרֵיהֶם לֹא עֶדְרֵי צֹאן וְעֶדְרֵי בָקָר הֵם, כַּאֲשֶׁר תְּדַמּוּ; לָעֲדָרִים הָאֵלֶּה דְּרוּשָׁה כַּלְכָּלָה מְרֻבָּה, וּבְלַפְּלַנְדִּיָּה אֵין עֵשֶׂב וְאֵין מִסְפּוֹא, וְאֵין עֵץ פְּרִי בְּמֶשֶׁךְ תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים בַּשָּׁנָה; וְלֹא עוֹד אֶלָּא כִּי גַם הַחַיִּים בִּכְלָל לֹא הָיוּ אֶפְשָׁרִים בָּאָרֶץ הַהִיא, לוּלֵא שָׁלַח הָאֱלֹהִים בְּחַסְדּוֹ מִין בַּעַל חַי, אֲשֶׁר יוּכַל לַעֲמֹד בִּפְנֵי הָאַקְלִים הַנּוֹרָא הַהוּא.

– וּמַה שֵּׁם בַּעַל הַחַי הַזֶּה?

– אַיָּלָה, בִּתִּי.

– וּמַה מַּרְאֵה הָאַיָּלָה, אִמִּי?

– מַרְאֶהָ כְּמַרְאֵה הַצְּבִי כִּמְעַט, וְקוֹמָה אַחַת לִשְׁנֵיהֶם; אֲבָל הָאַיָּלָה חֲזָקָה מֵהַצְּבִי, יְצוּרֵי גֵוָהּ יוֹתֵר גַּסִּים, וּפַרְסוֹתֶיהָ יוֹתֵר רְחָבוֹת, וְלָכֵן תּוּכַל לָלֶכֶת מַהֵר עַל פְּנֵי הַקֶּרַח הַמּוּצָק. וְכַצְּבִי כֵּן גַּם לָאַיָּלָה קַרְנַיִם בְּנוֹת עֲנָפִים רַבִּים; אֲבָל קַרְנֵי הָאַיָּלָה גַּם הֵן חֲזָקוֹת מִקַּרְנֵי הַצְּבִי, וְשַׂעֲרוֹתֶיהָ אֲרֻכּוֹת וּמְעֻבּוֹת מִשַּׂעֲרוֹת הַצְּבִי, כְּדֶרֶךְ כָּל בַּעֲלֵי הַחַיִּים בְּאַרְצוֹת הַקֹּר, אֲשֶׁר מִכְסֵה גוּפָם יוֹתֵר חַם מִמִּכְסֵה גוּפָם שֶׁל בַּעֲלֵי הַחַיִּים בְּאַרְצוֹת הַחַמּוֹת וּבְאַרְצוֹת הַמְּמֻזָּגוֹת.

הָאַיָּלָה הִיא לִמְקוֹר עֹשֶׁר לַלַּפְּלַנְדִּי, חֲלֵב שָׁדֶיהָ מָתוֹק וְטוֹב כַּחֲלֵב הַפָּרָה וְהָעֵז, וּמִמֶּנּוּ יַעֲשֶׂה לוֹ הַלַּפְּלַנְדִּי חֶמְאָה וּגְבִינָה. אֶת בְּשָׂרָהּ הַמֵּזִין וְהַמַּבְרִיא יֹאכַל, וּמִקַּרְנֶיהָ יַעֲשֶׂה לוֹ כֵּלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים וּמוֹעִילִים, וּמֵעוֹרָהּ הַמָּלֵא שְׂעָרוֹת יִתְפֹּר לוֹ פַּרְוָה לְהִתְכַּסּוֹת בָּהּ בַּקָּרָה.

הָאַיָּלָה מְשַׁמֶּשֶׁת לַלַּפְּלַנְדִּי לֹא רַק בִּמְקוֹם הַפָּרָה, כִּי אִם גַּם בִּמְקוֹם הַסּוּס; כִּי בְּשָׁעָה שֶׁיִּצְטָרֵךְ לִנְסֹעַ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם יִקַּח לוֹ מִגְרָרָה, לֵאמֹר: עֲגָלָה קְטַנָּה וְקַלָּה בְּלִי אוֹפַנִּים

הַמְּכַסָּה מִתַּחְתֶּיהָ בְּעוֹר הָאַיָּלָה, לְמַעַן תֵּקַל לוֹ עַל יָדָהּ הַהַחְלָקָה עַל פְּנֵי הַשֶּׁלֶג; וְקוֹשֵׁר לוֹ מֵאֲחוֹרֵי הַמִּגְרָרָה אֶת שַׂק צֵידָתוֹ, וּבוֹ גְּבִינָה וְדָגִים מְלוּחִים גַּם מְעַט עֲשָׂבִים, אֲשֶׁר יְלַקֵּט אוֹתָם תַּחַת הַשֶּׁלֶג לְמַאֲכַל הָאַיָּלָה, אֲשֶׁר תִּלָּחֵכֵם בְּתֵאָבוֹן גָּדוֹל; יִרְתֹּם אֶל הַמִּגְרָרָה שָׁלֹשׁ אוֹ אַרְבַּע אַיָּלוֹת, וְלִפְעָמִים רַק אַחַת, בִּרְצוּעוֹת עֲשׂוּיוֹת מֵעוֹר הָאַיָּלָה עַצְמָהּ, וְיֵשֵׁב עַל הַמִּגְרָרָה, וְהִכָּה אֶת הָאַיָּלוֹת בַּשּׁוֹט אֲשֶׁר בְּיָדוֹ, וּמָשְׁכוּ אֶת הַמִּגְרָרָה, וְהֶחֱלִיקָהּ עַל פְּנֵי הַשֶּׁלֶג בִּמְהִירוּת רַבָּה, עַד כִּי בְּיוֹם אֶחָד תַּעֲבֹר מֵעֶשְׂרִים וְעַד שְׁלֹשִׁים פַּרְסָה.

וְכַאֲשֶׁר יַחְפֹּץ הַלַּפְּלַנְדִי לְהַעֲמִיס עַל קְרוֹנוֹ מַשָּׂא כָבֵד, כְּגֶזַע עֵץ אוֹ כָל דָּבָר אַחֵר, וְהוֹסִיף אַיָּלוֹת, עַד כִּי יֵשׁ אֲשֶׁר יַעֲלֶה מִסְפָּרָן לְעֶשְׂרִים, אוֹ גַּם לְאַרְבָּעִים, וְאָז...

— אֲבָל, — שָׁבָה מַרְגָּלִית לִשְׁאֹל — בְּכָל דְּבָרֶיךָ אֵלֶּה עוֹד לֹא עָנִיתָ עַל שְׁאֵלָתִי: אֵיכָכָה יְכַלְכְּלוּ הַלַּפְּלַנְדִים אֶת אַיְלוֹתֵיהֶם?

— הָאַיָּלוֹת מִתְכַּלְכְּלוֹת מֵאֲלֵיהֶן, בִּתִּי; בַּקַּיִץ תְּלַחֵכְנָה אֶת הָעֵשֶׂב אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, אוֹ אֶת עֲלֵי הָעֵץ, אוֹ אֶת יוֹנְקוֹת הַלִּבְנֶה, וּבַחֹרֶף תֹּאכַלְנָה מִין צֶמַח אָמוּץ הַנִּקְרָא בְּשֵׁם „לִקְנָה", אֲשֶׁר יִצְמַח שָׁם, אִם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, אוֹ עַל גִּזְעֵי הָעֵצִים, אוֹ גַּם עַל פְּנֵי הַסְּלָעִים; וּבִרְעוֹת הָאַיָּלוֹת עַל פְּנֵי הַכִּכָּר הַמְּכֻסָּה קֶרַח, וְחָטְטוּ אֶת הַשֶּׁלֶג בְּפַרְסוֹתֵיהֶן וְהִטּוּהוּ הַצִּדָּה בְּקַרְנוֹתֵיהֶן, לְמַעַן חַפֵּשׂ אַחֲרֵי הַלִּקְנָה לְאָכְלָהּ. הֲלֹא תִרְאוּ אֵפוֹא, בָּנַי, כִּי לֹא כָבֵד מְאֹד לְכַלְכֵּל אֶת בַּעֲלֵי הַחַיִּים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר תּוֹעַלְתָּם רַבָּה מְאֹד לָאָדָם.

כָּכָה תִּתְכַּלְכֵּלְנָה לֹא רַק הָאַיָּלוֹת הָאֲחָדוֹת הָרְתוּמוֹת בְּמִגְרְרוֹתֵיהֶם, כִּי אִם גַּם הָעֲדָרִים הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר לָרוֹעִים, וְאַיְּלוֹת הַמִּדְבָּר, אֲשֶׁר גַּם אוֹתָן יָצוּדוּ הַלַּפְּלַנְדִים כְּפַעַם בְּפָעַם. לְכָל לַפְּלַנְדִי עָשִׁיר יֵשׁ מֵאֶלֶף עַד אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אַיָּלוֹת, וְלַבֵּינוֹנִי — מֵחֲמֵשׁ עַד שֵׁשׁ מֵאוֹת.

אֲבָל אִם כַּלְכָּלָתָן אֵינָהּ קָשָׁה, קָשָׁה הִיא שְׁמִירָתָן. אָמְנָם הָאַיָּלָה אֵינָהּ רָעַת הַמֶּזֶג; לְהֶפֶךְ הִיא נוֹחָה וְטוֹבָה, וּבְכָל זֹאת יֵשׁ אֲשֶׁר תִּשְׁתּוֹבֵב וְתִרְגַּז מִבְּלִי כָּל סִבָּה, וְהַלַּפְּלַנְדִי שֶׁלְּאָשְׁרוֹ סַבְלָן הוּא מִטִּבְעוֹ. בִּרְאוֹתוֹ אֶת הָאַיָּלָה הָרְתוּמָה אֶל מִגְרַרְתּוֹ כִּי מְמָאֶנֶת הִיא לָלֶכֶת, אוֹ כִּי הִיא מִתְרַגֶּזֶת וּמִתְגַּלְגֶּלֶת עַל פְּנֵי הַשֶּׁלֶג, יֵלֵךְ וְנֶחְבָּא מֵאֲחוֹרֵי הַמִּגְרָרָה עַד יַעֲבֹר זַעְמָהּ, וְהָאַיָּלָה בִּרְאוֹתָהּ אֶת סַבְלָנוּת בְּעָלֶיהָ, כְּמוֹ תֵבוֹשׁ מִמַּעֲשֶׂיהָ, וְשָׁבָה מַהֵר לְהִכָּנַע מִפָּנָיו.

וּמִלְּבַד זֹאת, יֵשׁ לָאַיָּלָה נְטִיָּה חֲזָקָה לְהִמָּלֵט מִבֵּית בְּעָלֶיהָ, וְלָלֶכֶת אֶל הֶהָרִים וְאֶל הַיְּעָרִים לִחְיוֹת יַחַד אֶת יֶתֶר אֲחִיוֹתֶיהָ הַפְּרָאוֹת. וְלָכֵן, לְמַעַן שְׁמֹר אֶת הָעֲדָרִים הַגְּדוֹלִים, אֲשֶׁר מִסְפַּר אַיְּלוֹתֵיהֶם מֵחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְעַד אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת, דְּרוּשִׁים שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה רוֹעִים זְרִיזִים וְאַמִּיצֵי לֵב, וּכְלָבִים אֲחָדִים חֲזָקִים לַעֲזֹר עַל יָדָם. וּבְכָל זֹאת, לוּ הָיָה עַל הָרוֹעִים רַק לְהַשְׁגִּיחַ עַל

הָאַיָּלוֹת לְבַל תִּמָּלֵטְנָה, כִּי אָז לֹא גָדְלָה דַאֲגָתָם הַרְבֵּה; אֲבָל דַּאֲגָתָם הַיּוֹתֵר גְּדוֹלָה הִיא לְהַצִּיל אֶת הָאַיָּלוֹת מִהְיוֹת לְטֶרֶף לְשִׁנֵּי הַזְּאֵבִים וְהַדֻּבִּים הַלְּבָנִים; כִּי בְּהָצִיק לָהֶם הָרָעָב, יֵצְאוּ לְהַקּוֹת לַהֲקוֹת בְּלֵילוֹת הַחֹרֶף הָאֲרֻכִּים לְשַׁחֵר לַטֶּרֶף, וְהִתְנַפְּלוּ עַל הָאַיָּלוֹת אֲשֶׁר יִפְגְּשׁוּ בְדַרְכָּם, וְאָז אַכְזְרִיּוּתָם נוֹרָאָה; וְלֹא יָשׁוּבוּ אָחוֹר גַּם מִפְּנֵי יְרִיּוֹת אֶקְדָּחוֹ שֶׁל הָרוֹעֶה. לָכֵן בַּמְּקוֹמוֹת הַקְּרוֹבִים אֶל הַיְּעָרִים יָקִימוּ לָהֶם הָרוֹעִים גְּדֵרוֹת, כַּגְּדֵרוֹת אֲשֶׁר יָקִימוּ רוֹעֵינוּ בִּכְפָרִים לְצֹאנָם וּבְקָרָם, וְשָׁמְרוּ בָהֶן אֶת הָאַיָּלוֹת. אַךְ לַמְרוֹת כָּל זֹאת, יִמְצְאוּ לָהֶם הַזְּאֵבִים וְהַדֻּבִּים דֶּרֶךְ לְהָסֵב לַלַּפְּלַנְדִים נֶזֶק לֹא מְעַט.

גַּם הָאַיָּלוֹת הַפְּרָאוֹת אֲשֶׁר יָצוּדוּ הַלַּפְּלַנְדִים בְּאֶקְדָּחִים אוֹ גַּם בִּקְשָׁתוֹת וְחִצִּים, תְּבִיאֶינָה לָהֶם תּוֹעֶלֶת רַבָּה, כִּי אֶת הַגְּדוֹלוֹת יֹאכֵלוּ, וְאֶת הַקְּטַנּוֹת יְגַדְּלוּ לְהַגְדִּיל בָּהֶן אֶת עֶדְרֵיהֶם.

וִידַעְתֶּם עוֹד, בָּנַי, כִּי הָאַיָּלוֹת אוֹהֲבוֹת אֶת הַקֹּר וְאֶת־הַכַּלְכָּלָה הַמּוּעֶטָה; וּבִימֵי הַקַּיִץ אֲשֶׁר הָאֲוִיר חַם, וְהַצְּמָחִים מְצוּיִם בְּמִדָּה מְרֻבָּה, תִּסְבֹּלְנָה הָאַיָּלוֹת מְאֹד, וּמִשְׁמַן בְּשָׂרָן יֵרָזֶה. מִזֹּאת תָּבִינוּ כִּי לֹא תוּכַלְנָה לִחְיוֹת בְּאַרְצֵנוּ אָנוּ מִפְּנֵי הַחֹם, אֲשֶׁר יְמִיתֵן מַהֵר, בִּלְתִּי אִם בְּהַרְגִּילֵנוּ אוֹתָן בְּהַדְרָגָה מְתוּנָה, לֵאמֹר בְּמֶשֶׁךְ דּוֹרוֹת אֲחָדִים.

— אֲבָל הֲרַק בְּאֶרֶץ לַפְּלַנְדִּיָּה יֵשׁ אַיָּלוֹת? — שָׁאַל גַּבְרִיאֵל.

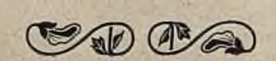
— לֹא, בְּנִי, גַּם בְּכָל הָאֲרָצוֹת הַקְּרוֹבוֹת לַקֹּטֶב יֵשׁ אַיָּלוֹת: בְּאֶרֶץ סִבִּירְיָה, בִּצְפוֹן אֶרֶץ אֲמֶרִיקָה, בְּגְרֶנְלַנְדִּיָּה, וּבִשְׁפִּיצְבֶּרְגֶּן.

— אֲבָל מַדּוּעַ זֶה יִחְיוּ בְּנֵי הָאָדָם בַּאֲרָצוֹת דַּלּוֹת וְרָזוֹת כָּאֵלֶּה, אַחֲרֵי שֶׁיֵּשׁ אֲרָצוֹת אֲחֵרוֹת טוֹבוֹת מֵהֶן?

— חָיֹה יִחְיוּ שָׁם יַעַן כִּי נוֹלְדוּ שָׁם, וּמִיַּלְדוּתָם כְּבָר הִסְכִּינוּ לְחַיֵּיהֶם. וְלָכֵן יֶאֱהָבוּ הַלַּפְּלַנְדִים אֶת אֶרֶץ מוֹלַדְתָּם, כְּכֹל אֲשֶׁר נֶאֱהַב אֲנַחְנוּ אֶת אֶרֶץ מוֹלַדְתֵּנוּ. וְאִם נַבְרִיחֵם לַעֲזֹב אֶת הָרֵיהֶם וְאֶת אָהֳלֵיהֶם, אָהֳלֵי הָעוֹר, וְאֶת מְלוּנוֹתֵיהֶם, אֲשֶׁר בְּיַעֲרֵיהֶם, וְאֶת עֶדְרֵי הָאַיָּלוֹת הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר לָהֶם וְלִגְזֹל מֵהֶם אֶת חָפְשָׁם, יָמוּתוּ מֵרֹב עַצְּבוּת וּתְשׁוּקָה וְגַעְגּוּעִים לִמְקוֹם מוֹלַדְתָּם.

הִנֵּה, לְמָשָׁל, נַסּוּ נָא לְהַצִּיעַ לַעֲרָבִי שׁוֹכֵן הַמִּדְבָּר לַעֲזֹב אֶת אֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ הַשּׁוֹמֵמָה, וְלָבוֹא וּלְהִתְיַשֵּׁב בְּאֶרֶץ אַחֶרֶת, שֶׁאַקְלִימָהּ מְמֻזָּג וָטוֹב, וְאָמַר לָכֶם בְּוַדַּאי, כִּי טוֹב לוֹ הַחֹם הַנּוֹרָא וְהָרֵי הַחוֹל, אֲשֶׁר הִסְכִּין בָּהֶם, מִכָּל מָקוֹם אַחֵר. וְהָיָה זֶה לָכֶם לְאוֹת, בָּנַי, כִּי לֹא רַק לְכָל גֶּזַע וָגֶזַע בִּבְנֵי הָאָדָם נְטִיּוֹת מְכֻוָּנוֹת לָאַקְלִים, אֲשֶׁר יִחְיֶה בּוֹ, כִּי אִם גַּם כָּל אִישׁ וָאִישׁ, מֵאֵיזֶה גֶּזַע שֶׁיִּהְיֶה, קָשׁוּר בְּכָל לִבּוֹ אֶל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בָּהּ הֵחֵל לְהַרְגִּישׁ אֶת אוֹתוֹ הָאֹשֶׁר, אֲשֶׁר תָּבִיא לָאָדָם חִבַּת הַמִּשְׁפָּחָה וְהַיְּדִידִים. כִּי אָמְנָם הַיִּתְרוֹנוֹת הַטִּבְעִיִּים שֶׁל אֶרֶץ אַחַת, יוּכְלוּ לְהִמָּלֵא בְּיִתְרוֹנוֹת אֶרֶץ אַחֶרֶת; אֲבָל זִכְרוֹנוֹת הַלֵּב לֹא יוּכְלוּ לְהִמָּלֵא וְלֹא לְהִמָּחוֹת לְעוֹלָם.

תַּרְגּוּם יוֹסֵף מְיוּחָס.

וְהִנֵּה פִּתְאֹם בָּאָה צָרָה.

בְּאַחַד הַיָּמִים הָלַךְ רָבִּינְזוֹן אֶל סִירָתוֹ, וַיַּרְא עַל הַחוֹל, אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם, עִקְּבוֹת רַגְלֵי אָדָם; וְהָרַגְלַיִם יְחֵפוֹת וּגְדוֹלוֹת. נִדְהָם כַּהֲלוּם רַעַם עָמַד רָבִּינְזוֹן תַּחְתָּיו וַיִּירָא לָזוּז

רָבִּינְזוֹן הִכִּיר עִקְּבוֹת רַגְלֵי אָדָם בַּחוֹל.

מִמְּקוֹמוֹ; כָּל עַצְמוֹתָיו רָעֲדוּ מִפַּחַד, וּבְמוֹרָא וּמָגוֹר הִתְבּוֹנֵן מִסָּבִיב. וַיַּט אֶת אָזְנוֹ לְהַקְשִׁיב. — וְלֹא רָאָה וְלֹא שָׁמַע דָּבָר.

אַחֲרֵי אֲשֶׁר שָׁב מְעַט רוּחוֹ אֵלָיו, עָלָה עַל גִּבְעָה אַחַת קְרוֹבָה וַיַּבֵּט מִשָּׁם וְאֵין דָּבָר; וַיָּשָׁב אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר רָאָה שָׁם אֶת הָעֲקֵבוֹת, כִּי אָמַר אוּלַי מִשְׁגֶּה הוּא; וַיַּרְא וְהִנֵּה עַל הַחוֹל נִרְאוֹת הֵיטֵב עִקְּבוֹת רֶגֶל גְּדוֹלָה יְחֵפָה. וַיִּגְדַּל פַּחְדּוֹ מְאֹד, וַיְמַהֵר לָשׁוּב הַבָּיְתָה, וּבַדֶּרֶךְ הִקְשִׁיב לְכָל קוֹל עָלֶה נִדָּף, וַיִּתְבּוֹנֵן בְּפַחַד אֶל כָּל עֵץ וָשִׂיחַ אֲשֶׁר פָּגַשׁ. וְגַם בְּבוֹאוֹ אֶל בֵּיתוֹ לֹא יָדַע מְנוּחָה, פַּחַד הַפְּרָאִים לֹא עֲזָבָהוּ אַף רֶגַע; וּבִדְמְיוֹנוֹ רָאָה אֶת הַפְּרָאִים וְהִנֵּה הֵם בָּאִים אֶל הָאִי, מוֹצְאִים אֶת מְעוֹנוֹ וְשׁוֹלְלִים אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹקְחִים אוֹתוֹ שֶׁבִי לְהָרְגוֹ וְלֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרוֹ.

שְׁלֹשָׁה יָמִים יָשַׁב רָבִּינְזוֹן עָצוּר בְּבֵיתוֹ וְלֹא יָצָא הַחוּצָה, כִּי יָרֵא פֶּן יִפְגֹּשׁ אֶת הַפְּרָאִים. אַךְ מְעַט מְעַט עָבַר פַּחְדּוֹ, וּמְנוּחַת נַפְשׁוֹ שָׁבָה אֵלָיו, וַיִּמְצָא תַּנְחוּמִים לְנַפְשׁוֹ, כִּי הַפְּרָאִים בָּאוּ אֶל הָאִי מֵאֶרֶץ אַחֶרֶת, וּבִרְאוֹתָם כִּי הָאִי שָׁמֵם, עֲזָבוּהוּ וַיֵּלְכוּ אֶל אַרְצָם. בַּיּוֹם הָרְבִיעִי יָצָא מִמְּעָרָתוֹ לָלֶכֶת אֶל הַחוֹף, וּכְגַנָּב הַמִּסְתַּתֵּר פֶּן יִרְאֵהוּ אִישׁ, הָלַךְ לְאַט וַיִּתְבּוֹנֵן לִרְגָעִים אֶל כָּל עֵבֶר; וּבְעָבְרוֹ עַל פְּנֵי גִּדְרַת עֶדְרוֹ, עָלָה עַל לְבָבוֹ לִשְׁבֹּר אֶת הַגְּדֵרָה, וּלְפַזֵּר אֶת הָעֵדֶר וְלַעֲזֹב אֶת מְעָרָתוֹ וּלְהִתְיַשֵּׁב בְּבֵיתוֹ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ

הַיָּעַר. אַךְ בְּרֶגַע שָׁב מִדַּעְתּוֹ וַיַּחְלֵט לַחְפֹּר מְעָרָה גַּם לְעֶדְרוֹ לַהֲבִיאוֹ שָׁמָּה בַּלָּיְלָה.

וַיָּחֶל לַחְפֹּר מְעָרָה לְעֶדְרוֹ, וְסָבִיב לְבֵיתוֹ עָשָׂה עוֹד סוֹלְלָה אַחַת, וְעַל הַסּוֹלְלָה עָשָׂה גָּדֵר מֵעַנְפֵי עֲרָבָה, וְהָעֲנָפִים צָמְחוּ וַיִּהְיוּ לְעֵצִים רַעֲנַנִּים, אֲשֶׁר הִסְתִּירוּ אֶת מְעוֹן רָבִּינְזוֹן מֵעַיִן זָר.

וַיַּעַשׂ לוֹ גָּדֵר מֵעַנְפֵי עֲרָבָה.

הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת אָרְכָה זְמַן רָב, וּבְכָל הָעֵת הַזֹּאת לֹא יָדַע רָבִּינְזוֹן מְנוּחָה, לִבּוֹ חָרֵד כָּל הַיָּמִים פֶּן יִמְצָאֻהוּ הַפְּרָאִים. כֵּן עָבְרוּ עוֹד שָׁנִים אֲחָדוֹת וְכָל רַע לֹא אֻנָּה לוֹ; וְכִמְעַט שָׁכַח אֶת עִקְּבוֹת רַגְלֵי הָאָדָם אֲשֶׁר רָאָה עַל הַחוֹל.

פַּעַם אַחַת הָלַךְ רָבִּינְזוֹן לְטַיֵּל עַל שְׂפַת הַיָּם וַיָּבֹא עַד מָקוֹם אֶחָד, אֲשֶׁר לֹא הָיָה עוֹד שָׁם מִיּוֹם בּוֹאוֹ אֶל הָאִי; וַיַּעַל עַל גִּבְעָה אַחַת לְהִתְבּוֹנֵן אֶל הַמָּקוֹם מִסָּבִיב, וַיַּרְא מֵרָחוֹק עַל שְׂפַת הַיָּם כְּסוֹלְלָה עֲגֻלָּה, וַיִּתְפַּלֵּא מְאֹד עַל הַדָּבָר וַיִּקְרַב שָׁמָּה. וּמַה גָּדַל פַּחְדּוֹ בִּרְאוֹתוֹ עַל הַחוֹף שְׂרִידֵי עַצְמוֹת אָדָם רַבִּים, וּבְתוֹךְ סוֹלְלַת חוֹל שְׂרִידֵי מְדוּרַת אֵשׁ. אֵימַת מָוֶת נָפְלָה עָלָיו. פָּנָיו חָוְרוּ כְּמֵת, נִשְׁמַת אַפּוֹ כִּמְעַט נֶעֶצְרָה, עֵינָיו קָמוּ בְּחוֹרֵיהֶן וְרַגְלָיו כָּשְׁלוּ. אָז זָכַר אֶת הַסִּפּוּרִים הָרַבִּים וְהַשּׁוֹנִים, אֲשֶׁר שָׁמַע עַל אוֹדוֹת הַפְּרָאִים, וַיָּבֶן כִּי הַפְּרָאִים בָּאִים כְּפַעַם בְּפַעַם אֶל הָאִי הַזֶּה לַעֲרֹךְ מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה וְלֶאֱכֹל מִבְּשַׂר אוֹיְבֵיהֶם אֲשֶׁר נָפְלוּ בִּידֵיהֶם.

בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה שָׁב רָבִּינְזוֹן הַבָּיְתָה. הוּא שָׁכַח כִּמְעַט אֶת הַסַּכָּנָה הַנִּשְׁקָפָה לוֹ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, וַיַּחְשֹׁב אַךְ עַל הַמַּעֲשֶׂה הָרָע, אֲשֶׁר הַפְּרָאִים עוֹשִׂים לַאֲחֵיהֶם אֲנָשִׁים כְּמוֹהֶם. לְנַפְשׁוֹ לֹא חָרַד כִּמְעַט, בְּחָשְׁבוֹ כִּי הַפְּרָאִים יִקְרְבוּ אֶל הָאִי אַךְ לִזְמַן קָצָר לָנוּחַ שָׁם עַל שְׂפָתוֹ וְאֶל לֵב הָאִי הַשָּׁמֵם לֹא יָבֹאוּ, כִּי אֶת עִקְּבוֹתֵיהֶם מָצָא אַךְ עַל הַחוֹף; וּמֵאָז חָדַל לִקְרַב אֶל הַחוֹף.

עָבְרוּ עוֹד שָׁנִים אֲחָדוֹת בְּלִי כָּל מִקְרֶה, אַךְ מְנוּחַת רָבִּינְזוֹן נִגְזְלָה מִמֶּנּוּ, מִיּוֹם רְאוֹתוֹ אֶת עַצְמוֹת הָאָדָם, אֵשׁ נְקָמָה בָּעֲרָה בְּקִרְבּוֹ מֵהַיּוֹם הַהוּא.

רבינזון ראה עצמות אדם פזורות מסביב.

ויהי היום, ורבינזון יצא בבקר ממערתו וירא מדורת אש על החוף לא רחוק ממעונו. נבהל ונדהם שב אל מערתו וימלא את הרובים אשר לו ויכינם על יד הסוללה להגן על נפשו, אם יקרבו הפראים אל מעונו. עברו שעות אחדות ואיש לא קרב אל ביתו, ויאמר רבינזון ללכת לראות מה יעשו שם הפראים. ויקח אתו את המשקפת אשר לו, ונשק ככל אשר יכל שאת, ובזהירות רבה יצא ממעונו ויעל על גבעה אחת וישכב על ראשה, ויבט במשקפת אל המקום אשר חנו שם הפראים וירא והנה על יד החוף עומדות שלש סירות, ועל שפת הים יושבים פראים רבים סביב למדורת אש, ופתאם קמו כלם יחד וירקדו ויחוללו סביב למדורה. ואך גבהו המים מהרו וירדו אל הסירות וילכו הלאה.

אז ירד רבינזון מהגבעה ויקרב אל מקום המדורה, לבו רעד בקרבו ועיניו נמלאו דמעות, בראותו על החול דם אדם, ועל יד המדורה שרידי עצמות אדם.

נשבר ונדכה שב רבינזון הביתה. כעסו אשר כעם על הפראים הלך וגבר. ויבקש עצות איך להנקם מהאנשים הרעים האלה, אם יבאו עוד הפעם אל האי.

עברו עוד שנים אחדות, ורבינזון לא ראה את הפראים; אך מנוחתו לא שבה עוד אליו, הוא חדל גם לעבד בחריצות, כי רעיוני עצב מלאו את לבו תמיד.

פרק יא.

שבר אניה. — רבינזון מצא לו רע.

עשרים ושלש שנים עברו כבר מיום בוא רבינזון אל האי. והוא שכח כמעט את ארץ מולדתו ולא קוה עוד לשוב אליה, ולולא פחד הפראים, כי עתה היה שמח בחייו השקטים והבטוחים. אך מקרה אחד עורר בקרבו עוד הפעם תשוקה, וגם תקוה לשוב אל מולדתו.

באחד הימים קמה סערה נוראה מאד: רעמים רעמו וברקים ברקו יום ולילה ולא חדלו, ורבינזון ישב לו במנוחה במערתו; פתאם שמע קול רעם משנה, והקול כקול רעם המקלעה. בלב דופק יצא רבינזון מביתו ויעל על הסלע אשר מעל למערתו, ולאזניו בא עוד הפעם קול יריית תותח מהעבר אשר נמשכה שמה סירתו בזרם בלכתו לסב את האי. רבינזון הבין כי אניה באה בזרם ואנשיה קוראים לעזרה, ויאמר בלבבו: „אנכי אמנם לא אוכל לעזר להם, אבל אולי יעזרו הם לי" וימהר ויבער מדורת אש גדולה על ראש הסלע, ואנשי האניה, כנראה, ראו את האש, כי החלו לירות בתותח ביתר עז. ורבינזון הוסיף עצים על המדורה כל הלילה לבל תכבה האש, אך יריות התותח חדלו. לאור הבקר ראה רבינזון מרחוק אניה שבורה על יד סלע זקוף הנשקף מעל לפני מי הים. ולא יכל עוד רבינזון להתאפק, ויאמר ללכת בסירתו אל האניה לראות אולי ימצא שם עוד איש חי אשר יוכל להצילהו ולהביאהו אל ביתו. ויקח אתו מים מתוקים, לחם, בשר וצמוקים, וילך בסירה אל האניה. ואחרי שתי שעות קרב אל האניה השבורה, וירא והנה היא עומדת בין שני סלעים וירכותיה שבורות, וגם התרנים אשר עליה נשברו. רבינזון עלה על האניה ולא מצא שם כל נפש חיה. ואך בתא אחד מצא שני אנשים מתים חבוקים יחד. כנראה, נחנקו במים, אשר פרצו אל תוך התא בהשבר האניה. אז הלך רבינזון לחפש אולי ימצא לו באניה דבר, אשר ימצא בו חפץ, אך כל הצידה נשחתה במים. ויקח לו רבינזון כלי מלאכה אחדים, אשר מצא על האניה, וישב אל האי נעצב ונדכה מאד; תקותו למצא עזרה או להושיט יד עזרה לאחרים אבדה, והתקוה הזאת עוררה בקרבו רגשי עצב. על יד החוף ראה גוית מלח צפה על פני המים. שלשה מתים ראה רבינזון מאנשי האניה, ופני האנשים אשר ראה עוררו בקרבו תשוקה עזה מאד לשוב למולדתו ולאחיו.

עוד שתי שנים עברו ורבינזון לא ידע מנוחה, כל הימים חשב איך למצא עצה לשוב אל ארצו.

בבקר אחד עלה רבינזון על הגבעה אשר על יד ביתו, וירא והנה שש סירות עומדות על שפת הים. כנראה באו הפעם פראים רבים. ורבינזון החליט בנפשו להנקם

מֵהַפְּרָאִים הָאֵלֶּה וּלְהַצִּיל מִיָּדָם אֶת הַשְּׁבוּיִים בְּעוֹדָם חַיִּים. הוּא אָמְנָם הֵבִין, כִּי לֹא עַל נְקַלָּה יַצְלִיחַ הַדָּבָר בְּיָדוֹ, אַךְ שָׂם בַּיְיָ מִבְטַחוֹ, כִּי לֹא יַעַזְבֵהוּ וְיַעֲזָר־לוֹ לְהַצִּיל אֶת הַשְּׁבוּיִם מִידֵי רוֹצְחֵיהֶם. וַיְמַהֵר הַבַּיְתָה וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי רוֹבִים מְלֵאִים, וְגַם כַּדּוּרִים וַאֲבַק שְׂרֵפָה לָקַח אִתּוֹ, וַיָּשָׁב אֶל הַגִּבְעָה. וַיַּרְא מֵרָחוֹק, כִּי הַפְּרָאִים רוֹקְדִים סָבִיב לַמְּדוּרָה אֲשֶׁר הִבְעִירוּ, וְאַחֲרֵי כֵן הוֹצִיאוּ מִסִּירָה אַחַת שְׁנֵי שְׁבוּיִים, וַיַּהַרְגוּ אֶת הָאֶחָד כְּרֶגַע בְּמוֹט עֵץ וַיְנַתְּחוּהוּ לִנְתָחִים, וּבָעֵת הַזֹּאת בָּרַח הַשָּׁבוּי הַשֵּׁנִי וַיָּרָץ אֶל מוּל הַגִּבְעָה אֲשֶׁר רָבִּינְזוֹן עָמַד עָלֶיהָ. רָבִּינְזוֹן יָרֵא בַּתְּחִלָּה פֶּן יִרְדְּפוּ כָּל הַפְּרָאִים אַחֲרֵי הַפָּלִיט; אוּלָם בִּרְאוֹתוֹ, כִּי אַךְ שְׁנַיִם מֵהַפְּרָאִים רָדְפוּ אַחֲרֵי הַשָּׁבוּי, אִמֵּץ אֶת לִבּוֹ וַיֹּאמֶר לָבוֹא לְעֶזְרַת הַשָּׁבוּי וּלְהַצִּילוֹ מִידֵי רוֹדְפָיו. וַיֵּרֶד מֵהַגִּבְעָה וַיִּתְנַפֵּל עַל הָרוֹדְפִים מֵאַחֲרֵיהֶם וַיַּךְ בָּרוֹבֶה, אֲשֶׁר בְּיָדוֹ, בְּרֹאשׁ אַחַד הַפְּרָאִים הָרוֹדְפִים וַיַּפִּילֵהוּ אַרְצָה,

וַיָּרֶם הַפֶּרֶא הַשֵּׁנִי אֶת קַשְׁתּוֹ וַיְכוֹנְנֵהוּ מוּל רָבִּינְזוֹן; וַיְמַהֵר רָבִּינְזוֹן וַיּוֹר בּוֹ וַיַּפִּילֵהוּ גַּם אוֹתוֹ אַרְצָה.

וְהַפָּלִיט נִבְהַל מְאֹד מִקּוֹל הַיְרִיָּה וּמֵעֲנַן הֶעָשָׁן וַיַּעֲמֹד תַּחְתָּיו וְלֹא יָדַע מַה לַּעֲשׂוֹת. רָבִּינְזוֹן רָמַז לוֹ כִּי יִקְרַב אֵלָיו, אַךְ הַפֶּרֶא לֹא נָע מִמְּקוֹמוֹ; הַמִּסְכֵּן חָשַׁב כִּי נָפַל עוֹד הַפַּעַם שְׁבִי בִּידֵי אַחֵר, וְגַם זֶה יַהַרְגֵהוּ לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרוֹ. רָבִּינְזוֹן קָרָא לוֹ עוֹד הַפַּעַם כִּי יִקְרַב אֵלָיו. הַפֶּרֶא קָרַב אֵלָיו בְּפַחַד וּמָגוֹר, וּבְלֶכְתּוֹ הִתְנַפֵּל כְּפַעַם בְּפַעַם עַל בִּרְכָּיו, וְרָבִּינְזוֹן הֵאִיר לוֹ פָּנִים וַיִּרְמֹז לוֹ לְבַל יִפְחַד מִמֶּנּוּ. הַפֶּרֶא קָרַב אֵלָיו וַיִּפֹּל לְפָנָיו אַרְצָה וַיָּשֶׂם אֶת רֶגֶל רָבִּינְזוֹן עַל רֹאשׁוֹ לְאוֹת, כִּי הוּא נִכְנָע תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלָיו. רָבִּינְזוֹן הֵרִים אוֹתוֹ מֵהָאָרֶץ וַיַּעֲבֵר אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַפֶּרֶא לְאוֹת חִבָּה וְרָצוֹן.

הַפֶּרֶא נָפַל לְפָנָיו עַל פָּנָיו אַרְצָה וַיָּשֶׂם אֶת רֶגֶל רָבִּינְזוֹן עַל רֹאשׁוֹ.

רָבִּינְזוֹן יָרֵא פֶּן יִתְאַסְּפוּ עָלָיו הַפְּרָאִים, וַיֹּאמֶר לְמַהֵר לָשׁוּב אֶל מְעָרָתוֹ, וַיִּקְרָא אֶת הַפֶּרֶא אֵלָיו בִּרְמָזִים, וְהַפֶּרֶא הֶרְאָהוּ גַּם כֵּן בִּרְמָזִים כִּי הוּא חָפֵץ לְהַטְמִין אֶת שְׁנֵי הַהֲרוּגִים לְבַל יִרְאוּם יֶתֶר הַפְּרָאִים וּלְבַל יִמְצְאוּ אֶת

עִקְּבוֹתֵיהֶם; וּכְרֶגַע חָפַר בְּיָדָיו בּוֹר בַּחוֹל וַיִּטְמֹן שָׁם אֶת הַהֲרוּגִים, אֲשֶׁר לִפְנֵי חֲצִי שָׁעָה רָדְפוּ אַחֲרָיו לְהָרְגוֹ וְלֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרוֹ. אַחֲרֵי כֵן הָלְכוּ שְׁנֵיהֶם אֶל הַמְּעָרָה, וּבְבוֹאָם שָׁמָּה נָתַן רָבִּינְזוֹן לַפֶּרֶא לֶחֶם לֶאֱכֹל וּמַיִם לִשְׁתּוֹת, וְאַחֲרֵי כֵן הִשְׁכִּיבָהוּ עַל עֲרֵמַת קַשׁ, אֲשֶׁר הָיָה בְּאֶפֶס הַמְּעָרָה, וַיְכַסֵּהוּ בִּשְׂמִיכָה. הַפֶּרֶא נִרְדַּם עַד מְהֵרָה, וְרָבִּינְזוֹן שָׂמַח מְאֹד בְּמַעֲשֵׂהוּ בַּיּוֹם הַהוּא, כִּי הִצִּיל נֶפֶשׁ אָדָם מִידֵי רוֹצְחִים. רָבִּינְזוֹן הִתְבּוֹנֵן בִּפְנֵי הַפֶּרֶא וַיַּרְא כִּי הוּא עוֹדֶנּוּ צָעִיר וּמָלֵא כֹחַ עֲלוּמִים וַיִּקְרָא רָבִּינְזוֹן אֶת הַפֶּרֶא בְּשֵׁם „שִׁשִּׁי", כִּי בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי בַּשָּׁבוּעַ קָרָה הַדָּבָר.

פרק יב.

רָבִּינְזוֹן וְשִׁשִּׁי חַיִּים יַחְדָּו עַל הָאִי.

רָבִּינְזוֹן יָצָא אֶל הַגְּדֵרָה לַחְלֹב אֶת עִזָּיו, וְשִׁשִּׁי יָשַׁן מְעַט; אַחֲרֵי כֵן קָם וַיֵּצֵא מֵהַמְּעָרָה וַיְמַהֵר אֶל רָבִּינְזוֹן וַיַּרְא לוֹ בְּאוֹתוֹת וּרְמָזִים וּבִתְנוּעוֹת שׁוֹנוֹת, כִּי הוּא חָפֵץ לַעֲזֹר לוֹ בַּעֲבוֹדָתוֹ. וְרָבִּינְזוֹן עָנָהוּ בְּאוֹתוֹת וּבִרְמָזִים, כִּי הוּא שָׂמַח בּוֹ, וַיָּחֶל לְלַמְּדֵהוּ לְדַבֵּר בִּשְׂפָתוֹ; רֵאשִׁית כֹּל לִמְּדָהוּ כִּי יֵדַע אֶת שְׁמוֹ „שִׁשִּׁי", וְאֶת רָבִּינְזוֹן יִקְרָא בְּשֵׁם „אֲדֹנִי", וְאַחֲרֵי כֵן לִמְּדָהוּ הַמִּלּוֹת „הֵן" וְ„לֹא".

הַלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן יָשְׁנוּ יַחַד בַּמְּעָרָה, לְמָחָר בַּבֹּקֶר הִלְבִּישׁ רָבִּינְזוֹן אֶת שִׁשִּׁי מִכְנְסֵי עוֹר וּבֶגֶד עוֹר, וַיָּשֶׂם עַל רֹאשׁוֹ כּוֹבַע עוֹר וְאַחֲרֵי כֵן קְרָאָהוּ כִּי יֵלֵךְ אַחֲרָיו, וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל הַחוֹף. וַיְהִי בְּעָבְרָם עַל פְּנֵי הַמָּקוֹם, אֲשֶׁר טָמַן שִׁשִּׁי אֶתְמוֹל אֶת הַהֲרוּגִים בַּחוֹל, וַיַּעֲמֹד הַפֶּרֶא תַּחְתָּיו וַיִּקְרָא לַאֲדֹנָיו וַיַּרְאֵהוּ בְּאוֹתוֹת, כִּי הוּא חָפֵץ לְהוֹצִיא אֶת הַהֲרוּגִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרָם. רָבִּינְזוֹן הִבִּיט בְּכַעַס אֶל הַפֶּרֶא, וַיְצַוֵּהוּ כִּי יֵלֵךְ הָלְאָה לְדַרְכּוֹ. וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו הָלְאָה וַיָּבֹאוּ עַד הַגִּבְעָה וַיַּעֲלוּ עָלֶיהָ; וַיַּבֵּט רָבִּינְזוֹן בְּמִשְׁקֶפֶת אֶל הַיָּם, וַיַּרְא כִּי אֵין שָׁם אִישׁ וְגַם הַסִּירוֹת אֵינָן עוֹד שָׁם, וַיֵּדַע כִּי עָזְבוּ הַפְּרָאִים כְּבָר אֶת הָאִי. אָז קָרְבוּ שְׁנֵיהֶם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָשׂוּ שָׁם הַפְּרָאִים מִשְׁתֶּה, וַיִּמְצְאוּ שָׁם שְׂרִידֵי עַצְמוֹת אָדָם, וַיְצַו רָבִּינְזוֹן לְשִׁשִּׁי לְהַבְעִיר אֵשׁ וְלָשִׂים אֶת הָעֲצָמוֹת עַל הָאֵשׁ; וְשִׁשִּׁי עָשָׂה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּהוּ אֲדֹנָיו.

אַחֲרֵי כֵן שָׁבוּ הַבַּיְתָה, וַיִּתֵּן רָבִּינְזוֹן לְשִׁשִּׁי עֲבוֹדָה וּמְלָאכָה, וְהוּא מִלֵּא אֶת כֹּל אֲשֶׁר אָמַר לוֹ אֲדֹנָיו בִּמְהִירוּת וּבַחֲרִיצוּת רַבָּה.

בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים פָּחַד רָבִּינְזוֹן פֶּן יִבְרַח שִׁשִּׁי מִמֶּנּוּ, אוֹ פֶּן יַהֲרֹג אוֹתוֹ; אַךְ אַחֲרֵי עֲבֹר יָמִים אֲחָדִים נוֹכַח רָבִּינְזוֹן, כִּי הַפֶּרֶא נֶאֱמָן לוֹ בְּכָל לִבּוֹ. כָּל הַיָּמִים עָבְדוּ יַחַד וּבַלֵּילוֹת נִפְרְדוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ, כִּי בָנוּ בַיִת מְיֻחָד לְשִׁשִּׁי לֹא רָחוֹק מִפֶּתַח הַמְּעָרָה. וְשִׁשִּׁי לָמַד עַד מְהֵרָה לַעֲשׂוֹת הַכֹּל כַּאֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֲדוֹנָיו, וְאֶת כָּל מַעֲשֵׂהוּ עָשָׂה בְּשִׂמְחָה וּבְחֵפֶץ לֵב, גַּם לְדַבֵּר לָמַד מַהֵר וְאַחֲרֵי עֲבֹר שָׁבֻעוֹת אֲחָדִים יָדַע כְּבָר לִקְרֹא בְּשֵׁמוֹת אֶת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר מִסָּבִיב לוֹ וּלְהַבִּיעַ אֶת חֶפְצוֹ, וְגַם לְסַפֵּר סִפּוּרִים קְטַנִּים בְּמַאֲמָרִים קְצָרִים וּמְקֻטָּעִים. הוּא אָמְנָם דִּבֵּר עוֹד בִּשְׁגִיאוֹת רַבּוֹת, אַךְ רָבִּינְזוֹן הֵבִין הַכֹּל; וְגַם רָבִּינְזוֹן סִפֵּר לְשִׁשִּׁי סִפּוּרִים עַל אֹדוֹת אֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ, וְעַל חַיֵּי הָאֲנָשִׁים הַיּוֹשְׁבִים שָׁם וְעַל הַמִּקְרִים אֲשֶׁר קָרוּהוּ בִּימֵי חַיָּיו. וְשִׁשִּׁי סִפֵּר גַּם הוּא עַל חַיֵּי הַפְּרָאִים וְעַל מִנְהֲגֵיהֶם.

וְרָבִּינְזוֹן לִמֵּד אֶת שִׁשִּׁי גַּם לִירוֹת בָּרוֹבֶה. בַּתְּחִלָּה פָּחַד הַפֶּרֶא גַּם לִנְגֹּעַ בָּרוֹבֶה. הוּא חָשַׁב כִּי מִן הָרוֹבֶה יוֹצְאִים בְּרָקִים וּרְעָמִים, אַךְ מְעַט מְעַט לָמַד גַּם לִירוֹת בּוֹ אֶל הַמַּטָּרָה.

וְשִׁשִּׁי סִפֵּר לְרָבִּינְזוֹן, כִּי כְבָר רָאָה אֲנָשִׁים לְבָנִים (כֵּן יִקְרְאוּ הַפְּרָאִים אֶת הָאֵרֻפִּים, אֲשֶׁר עוֹר בְּשָׂרָם לָבָן). כִּי אֶחָיו בְּנֵי שִׁבְטוֹ הִצִּילוּ אֲנָשִׁים אֲחֵדִים לְבָנִים אֲשֶׁר אֳנִיָּתָם נִשְׁבְּרָה עַל יַד הָאִי, אֲשֶׁר שִׁבְטוֹ יוֹשֵׁב עָלָיו, וְהַלְּבָנִים הָאֵלֶּה יוֹשְׁבִים שָׁם זֶה שָׁנִים אֲחָדוֹת. וְרָבִּינְזוֹן שָׁאַל אֶת שִׁשִּׁי, „וּמַדּוּעַ לֹא אָכְלוּ אַחֶיךָ אֶת הַלְּבָנִים הָאֵלֶּה?" „אֲנַחְנוּ אַחִים עִם אַתֶּ ם (אִתְּכֶם)—אָמַר שִׁשִּׁי—אֲנַחְנוּ אָכוֹל אַךְ אֲנָשִׁים מִלְחָמָה". הוּא חָפֵץ לְהַגִּיד, כִּי הַפְּרָאִים חַיִּים בְּשָׁלוֹם עִם הַלְּבָנִים, וְכִי הֵם אוֹכְלִים אַךְ אֶת בְּשַׂר הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִלָּחֲמוּ אִתָּם.

בְּיוֹם בָּהִיר אֶחָד עָלוּ שְׁנֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַר אֶחָד גָּבֹהַּ, וַיֵּרָאוּ מֵרָחוֹק רָכְסֵי הָרִים. הַפֶּרֶא הִתְבּוֹנֵן אֶל הָעֵבֶר הַהוּא וּפָנָיו הֵאִירוּ פִּתְאֹם מִשִּׂמְחָה וַיָּחֶל לִרְקֹד וְלָחוּל.

— מַה לְּךָ שִׁשִּׁי? — שְׁאָלָהוּ רָבִּינְזוֹן.

— „שִׂמְחָה לִי! — עָנָה הַפֶּרֶא, — שִׂמְחָה גְּדוֹלָה לִי, שָׁם רָאָה אֶרֶץ שֶׁלִּי, שָׁם יָשַׁב עַם שֶׁלִּי". וְעֵינֵי שִׁשִּׁי נוֹצְצוּ מֵרֹב שִׂמְחָה, וְכָל אוֹתוֹת פָּנָיו הֵעִידוּ בוֹ, כִּי מְאֹד יַחְפֹּץ לָשׁוּב אֶל מוֹלַדְתּוֹ וְאֶל עַמּוֹ.

רָבִּינְזוֹן עוֹשֶׂה לוֹ סִירָה.

„מִי יוֹדֵעַ אֶת נֶפֶשׁ הַפְּרָאִים—חָשַׁב רָבִּינְזוֹן בִּלְבָבוֹ—מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא יַעַזְבֵנִי בְּאַחַד הַיָּמִים וַיֵּלֶךְ אֶל אֶחָיו, וְהֵבִיא אוֹתָם אֶל הָאִי וְשָׁלְלוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר לִי וְלָקְחוּ גַם אוֹתִי בַּשֶּׁבִי". וַיִּשְׁאַל אֶת שִׁשִּׁי, אִם הוּא חוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לוֹ כַּדָּבָר

מַסָּעוֹת בָּאֲוִיר.

(סוֹף).

מִבְּלִי בַקֵּשׁ חֶשְׁבּוֹנוֹת רַבִּים, הִתְנַפְּלוּ הַנּוֹסְעִים הָאֻמְלָלִים עַל שְׁיָרֵי הֶחָלָב וְהַקַּהְוָה וְתַפּוּחֵי הָאֲדָמָה שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ וַיֹּאכְלוּם בְּתֵאָבוֹן גָּדוֹל, וַיִּקְחוּ גִּזְרֵי עֵץ אֲחֵדִים וַיַּשְׁלִיכוּ אֶל הָאָח וַיַּגְדִּילוּ מְעַט אֶת הַמְּדוּרָה, — וַיִּתְחַמְּמוּ. עָבַר כַּחֲצִי שָׁעָה, וְהַנּוֹסְעִים שָׁבְרוּ רַעֲבוֹנָם וַיִּתְחַמְּמוּ; וַיִּנְחֲשׁוּ לָדַעַת מִי הֵם אֲדֹנֵי הַבָּיִת. פִּתְאֹם נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים עֲטוּפִים בְּאַדְּרוֹת שֵׂעָר הִתְפָּרְצוּ לְתוֹךְ הָאֹהֶל. שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הָיוּ אֲדֹנֵי הָאֹהֶל. הֵם רָאוּ אֶת הֶעָשָׁן הַכָּבֵד הָעוֹלֶה מִתּוֹךְ אֲרֻבַּת הָאֹהֶל וַיַּחְשְׁבוּ, כִּי שְׂרֵפָה בוֹ, וַיְמַהֲרוּ וַיָּרוּצוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֵשׁ. וּמַה גָּדַל אֵפוֹא תִּמְהוֹנָם, בִּרְאוֹתָם שְׁנֵי אֲנָשִׁים זָרִים לָהֶם בְּתָאֳרָם וּבְמַלְבּוּשָׁם הַבָּלֶה וְהַקָּרוּעַ וּבְרַגְלֵיהֶם הַיְחֵפוֹת וּבִשְׂפָתָם הַמְּשֻׁנָּה, שֶׁלֹּא הֵבִינוּ בָהּ גַּם מִלָּה אֶחָת! וַיִּתְאַמֵּץ רוּלְיֶה לְבָאֵר לָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת סִבַּת בּוֹאוֹ הֲלוֹם וְלֹא הֵבִינוּ. הֵם הִבִּיטוּ עָלָיו וְעַל חֲבֵרוֹ בְּתִמָּהוֹן. אָז לָקַח רוּלְיֶה אֶת סֵפֶר הַזִּכָּרוֹן אֲשֶׁר לוֹ וְאֶת עֵט־הָעוֹפֶרֶת וַיְצַיֵּר לִפְנֵי הַנּוֹסְעִים דְּמוּת כַּדּוּר מְעוֹפֵף, וַיִּכְתֹּב מִתַּחְתָּיו אֶת הַמִּלָּה „פָּרִיז".

— כַּדּוּר מְעוֹפֵף! פָּרִיז! — קָרְאוּ שְׁנֵי אֲדֹנֵי הַבַּיִת, שֶׁהָיוּ אִכָּרֵי נוֹרְוֶגְיָה, וּמְלַאכְתָּם חֲטִיבַת עֵצִים — יוֹדְעִים אֲנַחְנוּ מַה זֶה „כַּדּוּר מְעוֹפֵף". צַר לָנוּ כִּי קָרְכֶם אָסוֹן, — אָמְרוּ הָאִכָּרִים הָרַחֲמָנִים — וְעַל יְדֵי תְּנוּעוֹת שׁוֹנוֹת וּמִלִּים בּוֹדְדוֹת הִצְלִיחַ לְרוּלְיֶה לָדַעַת, כִּי נִמְצָא הוּא וַחֲבֵרוֹ בְּנוֹרְוֶגְיָה, וּרְחוֹקִים הֵם מֵחֲרִסְטְיַנְיָה הַבִּירָה מֶרְחָק שֶׁל 350 וֶרְסְטָאוֹת. הַמָּזוֹן וְהַחֹם הוֹסִיף בִּשְׁנֵי הַנּוֹסְעִים כֹּחַ לַעֲשׂוֹת דַּרְכָּם הָלְאָה. הָאִכָּרִים הַטּוֹבִים שְׁלָחוּם עַד עִיר נוֹשֶׁבֶת, שֶׁשָּׁם יוּכְלוּ הַנּוֹסְעִים לִשְׂכֹּר לָהֶם עֲגָלָה לָבוֹא לְעִיר הַבִּירָה הַנּוֹרְוֶגִית.

בַּחֲרִיסְטְיַנְיָה נַעֲשָׂה לָהֶם כָּבוֹד גָּדוֹל מְאֹד. יוֹשְׁבֵי הָעִיר הֵבִינוּ אֶת הַסִּבָּה הַגְּדוֹלָה, שֶׁבִּשְׁבִילָהּ חֵרְפוּ שְׁנֵי הַנּוֹסְעִים אֶת נַפְשָׁם לָמוּת, — הִיא אַהֲבַת אֶרֶץ הַמּוֹלֶדֶת!

וְעַל כֵּן הִתְהַלְּכוּ יוֹשְׁבֵי עִיר הַבִּירָה עִם הַנּוֹסְעִים הָאֻמְלָלִים בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה וּבְרִגְשֵׁי כָבוֹד וִיקָר. וְטִיסַנְדְּיֶה בְּסַיְּמוֹ בְּסִפְרוֹ אֶת תּוֹלְדוֹת מַסָּעוֹ זֶה אוֹמֵר: „מִשָּׁמַיִם נָפַלְתִּי אֶל.... גַּן הָעֵדֶן!"

הַכַּדּוּר הַמְעוֹפֵף נִמְצָא אַחֲרֵי כֵן עַל יַד עִיר דְּרַמֶּן שֶׁבְּאֶרֶץ נוֹרְוֶגְיָה. מִכָּל מַה שֶּׁהָיָה בּוֹ לֹא חָסַר דָּבָר: גַּם הַטֶּלֶגְרַמּוֹת, גַּם הַכְּתָבִים הַמַּכִּילִים בָּהֶם דִּבְרֵי סֵתֶר וְגַם הַיּוֹנִים. הָעוֹפוֹת הָאֵלֶּה כִּמְעַט שֶׁגָּוְעוּ בָרָעָב וּכְשֶׁהֶאֱכִילוּם וְהִשְׁקוּם, חָזְקוּ שֵׁנִית וַתִּצְלַחְנָה לִשְׁלִיחָה. הַכַּדּוּר נִמְצָא עַתָּה לְמִשְׁמֶרֶת בְּעִיר הַבִּירָה חֲרִיסְטְיַנְיָה בְּבֵית אֹסֶף דְּבָרִים עַתִּיקִים.

וּמְלֶאכֶת הַכַּדּוּרִים הַמְעוֹפְפִים הָלְכָה הָלוֹךְ וְהִשְׁתַּלֵּם מִיּוֹם לְיוֹם. אַלְפֵי אֲנָשִׁים עָסְקוּ בְשִׁכְלוּלָם וַיַּמְצִיאוּ מְכוֹנוֹת מְעוֹפָה שׁוֹנוֹת, אֲשֶׁר עַל יְדֵיהֶן יוּכְלוּ הָאֲנָשִׁים לָעוּף אֶל כָּל אֲשֶׁר יִהְיֶה רוּחָם, לְהַטּוֹתָן אֶל אֲשֶׁר יַחְפֹּצוּ, וְחֶפְצָם זֶה הִצְלִיחַ פָּחוֹת אוֹ יוֹתֵר.

הָאִינְזֶ'נִיר הַשְּׁוֵידִי אַנְדְּרֶה הֶחְלִיט לָבֹא עַל יְדֵי כַּדּוּר מְעוֹפֵף אֶל הַצִּיר הַצְּפוֹנִי. הַמָּקוֹם הַזֶּה, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָבֹא אֵלָיו מִפְּנֵי הַקֹּר הֶחָזָק וּמִפְּנֵי הַקֶּרַח הַנּוֹרָא, הָיָה כְּבָר לְעִנְיָן לַנּוֹסְעִים הַחֲפֵצִים לָתוּר אֲרָצוֹת חֲדָשׁוֹת. כְּשֶׁהִצִּיעַ אַנְדְּרֶה אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ לִפְנֵי גְּדוֹלֵי הַחֲכָמִים שֶׁבְּאַנְגְּלִיָּה, חֲשָׁבוּהוּ לְבַעַל הֲזָיוֹת[1]. אוּלָם בִּשְׁוֵדִיָּה מָצְאָה הַצָּעָתוֹ אָזְנַיִם קַשֻּׁבוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים: מֶלֶךְ שְׁוֵדִיָּה, אַלְפְרֵיד נֹבֵל וְהַבָּרוֹן דִּיקְסוֹן נָדְבוּ לְתַכְלִית זוּ תִּשְׁעִים אֶלֶף רֻבָּל, וְאַנְדְּרֶה הִתְמַכֵּר בְּכָל לִבּוֹ לְהוֹצִיא אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ אֶל הַפֹּעַל. הַכַּדּוּר נַעֲשָׂה מִמֶּשִׁי בַּעַל חוּטִים מְשֻׁלָּשִׁים, וְכַפּוּר הָיָה בְּמִין דֶּבֶק מְיֻחָד הָעוֹצֵר בְּעַד הַטַּחַב[2].

[1] אִישׁ הוֹגֶה בְּדִמְיוֹנוֹת שֶׁאֵין בָּהֶם מַמָּשׁ.

[2] רְטִיבוּת, לַחוּת.

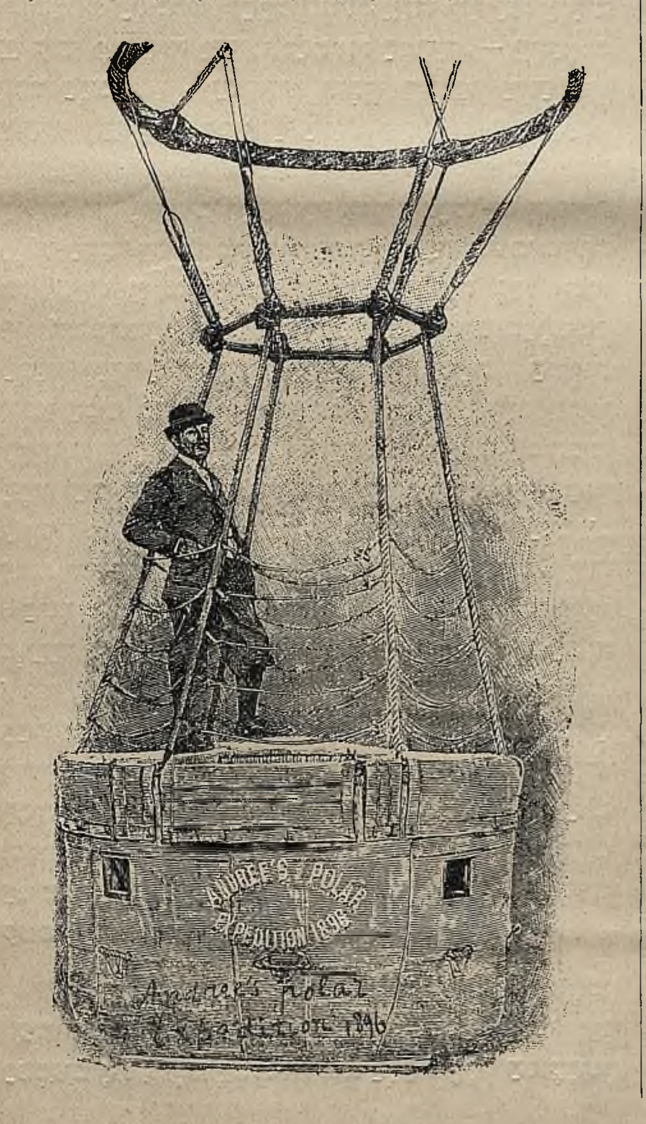

אַנְדְּרֶה

הַסִּירָה נַעַשְׂתָה מֵעֲנָפִים חֲזָקִים וְקוֹמָתָהּ כְּקוֹמַת אִישׁ בָּא בַּשָּׁנִים. בָּהּ הָעֳמְדוּ מִטּוֹת לַנּוֹסְעִים. בְּקַרְקַע הַסִּירָה נַעֲשׂוּ שְׁנֵי נְקָבִים. בְּאֶחָד מֵהֶם עָמְדָה מְכוֹנַת הַסְּפִּירְט לְהָחֵם עַל יָדוֹ אֶת הַמָּזוֹן. מִמַּעַל לַסִּירָה הָעֳמַד מִין אָרוֹן וּמַרְאֵהוּ כְּמִזְנוֹן. מְזוֹנוֹת לָקְחוּ בְּמִדָּה שֶׁיַּסְפִּיקוּ לְיוֹתֵר מֵאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים. וְגַם כְּלוּבִים מְלֵאִים יוֹנִים מְלֻמָּדוֹת הָעֳמְדוּ בַּסִּירָה. עַל יְדֵי הַנֶּקֶב הַשֵּׁנִי יָכְלוּ הַנּוֹסְעִים לְהוֹרִיד חֲבָלִים עָבִים אֲרֻכִּים שֶׁיִּסָּרְחוּ עַל פְּנֵי הַיָּם אוֹ עַל הָאָרֶץ, וּבְאֹפֶן כָּזֶה יֵעָצְרוּ בְּעַד מְהִירַת הַמְּעוּפָה. גַּם מִפְרָשִׂים חֻבְּרוּ אֶל הַסִּירָה. אַחַת – הַכֹּל נַעֲשָׂה בִּכְדֵי שֶׁיִּהְיֶה דֶּרֶךְ הַנּוֹסְעִים אֶל הַצִּיר הַצְּפוֹנִי צְלֵחָה.

וַיַּחְלֵט אַנְדְּרֶה לָעוּף אֶל הַצִּיר הַצְּפוֹנִי בִּשְׁנַת 1896, אַךְ לְצַעֲרוֹ מֻכְרָח הָיָה לִדְחוֹת אֶת חֶפְצוֹ עוֹד לַשָּׁנָה. הַכַּדּוּר וְסִירָתוֹ וְכָל מַכְשִׁירֵיהֶם הוּבְאוּ אֶל הָאִי הַדַּטִּי שֶׁבְּקֶרֶן הַצְּפוֹנִי שֶׁל שְׁפִּצְבֶּרְג. שָׁם נִבְנָה תֵּכֶף בֵּית עֵצִים גָּדוֹל שֶׁבּוֹ יוּכַן הַכֹּל לַנְּסִיעָה. אֶל הַמָּקוֹם הַהוּא בָּאוּ גַּם בְּנֵי לִוְיָתוֹ שֶׁל אַנְדְּרֶה וְרַבִּים מִמְּיֻדָּעָיו לָקַחַת מִמֶּנּוּ בִּרְכַּת הַפְּרִידָה. אוּלָם לַשָּׁוְא הָיָה עֲמָלָם. עַד הַיּוֹם הַשֵּׁנִי שֶׁל חֹדֶשׁ אָב נָשְׁבָה רַק רוּחַ מִצָּפוֹן וְהוּא הֲלֹא חִכָּה לָרוּחַ כִּי יָבֹא מִדָּרוֹם. בָּעֵת הַהִיא הִתְרָאָה אַנְדְּרֶה עִם הַתַּיָּר הַצְּפוֹנִי נַנְסֶן, שֶׁשָּׁב מִתּוּר אֶת הַצִּיר הַצְּפוֹנִי. אַנְדְּרֶה אָמַר לוֹ, כִּי יְחַכֶּה עוֹד יָמִים מִסְפָּר, וְאִם בַּיָּמִים הָאֵלֶּה לֹא תָשֹׁב רוּחַ דְּרוֹמִית, יִהְיֶה אָנוּס לְחַכּוֹת עוֹד שָׁנָה. וּבִשְׁנַת 1898 שָׁב אַנְדְּרֶה אֶל הָאִי הַדַּטִּי, שֶׁשָּׁם נִבְנָה בֵּית הָעֵצִים, וַיִּמְצָא אֶת הַבַּיִת הָרוּס מֵרֹב הַסְּעָרוֹת שֶׁהִגִּידוּהוּ בְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה יְרָחִים. הַבַּיִת הַזֶּה, שֶׁבּוֹ יְמֻלָּא הַכַּדּוּר אֲוִיר הַם, נִתַּקֵּן עוֹד הַפַּעַם. וּמַה גָּדְלָה שִׂמְחַת אַנְדְּרֶה בַּיּוֹם הָאַחַד עָשָׂר לְחֹדֶשׁ יוּלִי, בִּרְאוֹתוֹ כִּי נָשְׁבָה פִּתְאֹם רוּחַ נֶגֶב חֲזָקָה. וַיַּחְלֵט לָעוּף בַּיּוֹם הַזֶּה וּלְבִלְתִּי דְּחוֹת מַעֲשֵׂהוּ לְיוֹם אַחֵר. וַתֵּכֶף הֵחֵלָּה הָעֲבוֹדָה בְּמֶרֶץ. גַּם בֵּית הָעֵצִים הוּסַר וּשְׁנֵי

כַּדּוּרִים מְעוֹפְפִים שֻׁלְּחוּ לָעוּף לְרוּחַ הַיּוֹם, וַיָּעוּפוּ יָשָׁר לְצַד צָפוֹן. כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּקְבְּצוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה הִרְגִּישׁוּ כִּי הָרֶגַע הַנָּכוֹן קָרוֹב לָבֹא. עוֹד מְעַט וְיִכָּרְתוּ הַחֲבָלִים הָאוֹחֲזִים אֶת הַכַּדּוּר הַגָּדוֹל מְחֻבָּר אֶל הַקַּרְקַע וּשְׁלֹשֶׁת אֲנָשִׁים, אַנְדְּרֶה וּשְׁנֵי חֲבֵרָיו, הַנְּכוֹנִים לָמוּת לְשֵׁם הַמַּדָּע, יָעוּפוּ אֶל אֶרֶץ רְחוֹקָה וְנֶעֱלָמָה שֶׁעַד הַיּוֹם הַזֶּה לֹא עָבַר בָּהּ אִישׁ. הֲיַצְלִיחַ חֶפְצָם בְּיָדָם? הַאִם לֹא יִהְיוּ גַּם הֵם נוֹסָפִים עַל הַקָּרְבָּנוֹת הָרַבִּים, קָרְבְּנוֹת אָדָם, שֶׁנּוֹעֲזוּ לָתוּר אֶת הַצִּיר הַצְּפוֹנִי וְלֹא שָׁבוּ עַד הַיּוֹם? אוּלָם כָּל הָרַעְיוֹנוֹת הָאֵלֶּה שֶׁמָּלְאוּ אֶת לִבּוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ לְלַוֹּתָם, לֹא הִרְגִּיזוּ אֶת אַנְדְּרֶה וַחֲבֵרָיו. אַדְרַבָּה, שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד בִּרְאוֹתָם, כִּי סוֹף סוֹף בָּאָה לְיָדָם הָאֶפְשָׁרוּת לָעוּף אֶל הַצִּיר הַצְּפוֹנִי. אַנְדְּרֶה וַחֲבֵרָיו הֵאִיצוּ בְּעוֹשֵׂי הַהֲכָנוֹת לְמַהֵר וּלְכַלּוֹת מַעֲשֵׂיהֶם. סוֹף סוֹף נִגְמְרוּ כָּל הַהֲכָנוֹת וּשְׁלֹשֶׁת הַנּוֹסְעִים אַמִּיצֵי הַלֵּב: אַנְדְּרֶה, הַדּוֹקְטוֹר פְרֶנְקֶל וּסְטְרִנְדְבֶּרְג עָלוּ אֶל הַסִּירָה. הַטַּבָּח הִגִּישׁ לָהֶם בְּקַלַּחַת קְטַנָּה אֶת אֲרֻחַת הַבֹּקֶר. הַדּוֹקְטוֹר פְרֶנְקֶל פָּתַח בַּקְבּוּק שֵׁכָר וַיֵּשְׁתְּ עִם חֲבֵרָיו. לְעֵבֶר אֶחָד שֶׁל הַכַּדּוּר הָיוּ

קשורים שני דגלים: דגל שוידיה ומתחתיו דגל לבן ודמות ענן כחול, — מעשה ידי נשי שוידיה.

— ברכו בשמנו את כל אלה אשר אין אנחנו יכולים ברגע הזה לחבק ולנשק ולהפרד מהם! — אמר אנדרה אל הקהל שנאסף במקום הזה. לשמע הדברים האלה אחזה רעדה את כל הנאספים. לבם דפק בלי הרף ובעיני רבים נראו דמעות. ואנדרה החל לתת אות לכריתת החבלים. אחת! שתים! שלש!.. והכדור התרומם מעלה מעלה, ואנדרה עמד בפנים מפיקים זיו ושמחה ויקרא עוד הפעם: ברכה בשמי לכל יושבי שוידיה! וינופף כל הקהל את מטפחותיהם ויקראו: ברכה והצלחה בדרכך! הכדור התרומם בגבה של מאתים מטר ואחרי כן עף ופניו אל הסלעים הגבהים. חרדה אחזה את הקהל כחשבם כי עוד מעט ויגף הכדור בסלעים ויקרע וינפץ את הנוסעים; אולם פתאם התרומם הכדור ויעף מעל לסלעים אל הים. ברגע ההוא נשבה בו רוח חזקה ממעל ותפילהו הימה, והסירה טבעה עד שלישיתה במים. וישליכו הנוסעים שקי חול אחדים המימה והכדור התרומם כרגע בגבה של 800 מטר, וילך הלוך ורום עד אשר נעלם מעיני הקהל עד היום הזה....

כעבר ארבעה ימים אחרי נסיעת אנדרה נמצאה יונה אחת בקרבת שפצברג. ברגלה האחת היתה קשורה שפפרת קטנה ובה פתקתו של אנדרה כדברים האלה:

> י"ג בחדש יולי חצי השעה הראשונה אחרי מחצית היום. נמצאים אנחנו ברחב של ‎82°2′‎, בארך של ‎15°5′‎. נשאים אנחנו מזרחה. הכל מתקן. זו היא היונה השלישית השלוחה מן הסירה.
>
> אנדרה.

שתי היונים הראשונות, כפי הנראה, אבדו בים. מן היום ההוא עד עתה לא באה כל ידיעה מאנדרה. ובשנה הזאת (תרס"ד) נכנסו חכמי האקדמיה בשוידיה לישיבה ויחליטו לכתוב את שמות שלשת הנוסעים במספר המתים.

ורוח האדם לא תיעף ולא תיגע מהמציא מכונות מעופפה שונות. הרוח הזאת שכבר המציאה את הטליפון והטלגרף ואת מכונות הקיטור והאלקטריה העובדות עבודות גדולות ונפלאות, — הרוח הזאת עמלה למצא את מכונת המעופפה, שתשמש לאדם שמוש שלם, שלא תכשילהו בדרכו בים האויר ושתשאהו בלי מעצור אל כל אשר יחפץ. נקוה כי יצלח חפץ זה בידי האדם, ועוד יבא היום ההוא, אשר בו ידמה האדם לעוף השמים.

י. ב. לבנר.

חדשות.

המלחמה. — והיפונים הולכים וקרבים יותר ויותר מצד צפון אל מקום המחנה הראשי של הרוסים החונה בסביבות ליאוין ומיום ליום מחכים למלחמה הגדולה אשר תפרץ בין שלש המחנות היפוניות הגדולות של הגנרלים קורוקי, נודזו ואוקו שהתחברו יחד ומתאמצים להקיף את ליאוין, ובין המחנה הגדולה הרוסית, שבראשה עומד המצביא הרוסי הגנרל אדיוטנט קורפטקין. ובאותה שעה מתקרבים היפונים יותר ויותר אל פורט־ארטור אשר בקצה בדרום ומחזקים את המצור מיום ליום על המבצר האדיר הזה. אחרי מלחמות רבות ועצומות לכדו היפונים שורת הרים אשר מסביב למבצר פורט־ארטור ושם העמידו את תותחיהם הגדולים והנוראים הממטירים אש ומות על העיר הבצורה. כארבע מאות תותחים ממטירים כדורי מות על פורט־ארטור בלי הרף — אבל חיל המצור נלחם בגבורה נפלאה מאד וכל צעד אדמה אשר יקחו היפונים עולה להם בקרבנות רבים וגדולים מאד.

אבל מיום שלכדו היפונים את „הרי הזאבים" הנשקפים על פני פורט־ארטור שנה מצב הצי הרוסי לרעה, כי ממרום ההרים החלו היפונים לירות מתותחיהם הגדולים את כדוריהם הגדולים, בעלי אחד עשר—שנים עשר פוד כל אחד על הנמל של פורט־ארטור ולצאת אל הים וביום העשרים ושמנה לחדש יולי החליט האדמירל ויטהפט כי יעזב כל הצי את חוף פורט־ארטור ויפרץ לו דרך בין הצי היפוני ולהגיע עד ולדיבוסטוק להתאחד עם פלגת אניות המלחמה העומדות שם. ביום ההוא יצאו מן הנמל הפורט־ארטורי שש אניות שריון גדולות וארבע אניות מרוץ ועמהן מספר אניות מוקשים.

וכשיצאו האניות הרוסיות הימה ולא הרחיקו עוד מפורט־ארטור יצא לקראתם הצי היפוני ובו שש אניות שריון גדולות, אחת עשרה אניות מרוץ ושלשים אניות מוקשים. אז החלה מלחמה בין שני הציים האלה אשר ארכה כארבעים דק, והרוסים הצליחו

לפרץ להם דרך בין האניות היפוניות וישוטו הלאה; אך הצי היפוני רדף אחר האניות הרוסיות וישיגן. ואז פרצה שנית מלחמה חזקה מאד אשר ארכה שעות אחדות. במלחמה זו גברו היפונים על הרוסים; כי אנית השריון „צסרביץ" נזקה הרבה מאד, גם אנית השריון „ריטביזן" ו„פבידה" קבלו פרצים גדולים ומפקד הצי האדמירל ויטהפט שנמצא על אנית השריון צסרביץ נהרג על ידי כדור אחד אשר נפל עליו ויקרעהו ויפוצצהו עד אשר לא נשארה ממנו בלתי אם רגל אחת.

והצי הרוסי נתפזר לכל עברים: אנית מוקשים אחת „רישיטלני" נמלטה אל החוף הסיני אשר בטשיפו. אך היפונים התנפלו על האניה ההיא שלא במשפט ויקחוה בשביה; צסרביץ ועוד אניות אחדות נמלטו אל חוף סיני אחר צינדאו הנמצא ברשות ממשלת גרמניה, ושם הורידו מעליהן את דגלן ונשקן ולא תוכלנה עוד להשתתף במלחמה הזאת (כי זהו חק ומשפט לכל העמים, כי בהמלט אנית מלחמה בכל אחד החפים השיך לממלכה אחרת אז עליה לעזב את החוף ההוא במשך עשרים וארבע שעות, ואם לא תוכל לעשות זאת עליה להתפרק את כל נשקה ולהוריד גם את דגלה מעליה והיתה תחת השגחת הממלכה ההיא עד תם המלחמה). אניות אחדות נמלטו לשנחי השיך לסין וגם שם תכרחנה להתפרק ויתר האניות שבו לפורט־ארטור. רק אנית מרוץ אחת ו„נוביק" שמה הצליחה, כנראה, להמלט בדרך הים השקט לולדיבוסטוק. אך לא ידוע עוד אם תצליח לבא שמה בשלום.

וביום שיצא הצי הפורט־ארטורי הימה לפרץ לו דרך לולדיבוסטוק יצאה גם פלגת האניות הרוסיות מולדיבוסטוק אל לשון ים קוריאה לקדם את פני הצי הפורט־ארטורי הבא אליה. בפלוגה זו נמצאו שלש אניות מרוץ גדולות „רסיה", „גרומבוי" ו„רוריק". אלה הן האניות אשר הטביעו לפני חדשים אחדים אניות יפוניות אשר הובילו חיל רב וצרכי מלחמה רבים ותעשינה ליפונים נזקים גדולים מאד. אך הפעם לא הצליחו כי נפגשו האניות האלה בפלגת האניות של האדמירל היפוני קמימורה ולמרות כל עמל מפקדן לא יכלו להמלט מפני אניות היפונים הרבות והעצומות מהן ותהי מלחמה גדולה ביניהן ואחרית המלחמה הזאת היתה גם כן לרעת רוסיה, כי האניה „רוריק" טבעה בים ומאנשיה שעלו לשבע מאות ותשעה עשר איש הצילו היפונים ויקחו בשביה כשש מאות איש, ו„רסיה" ו„גרומבוי" נזקו גם הן הרבה מאד מן האש הנורא של היפונים אך הצליחו להמלט לולדיבוסטוק.

בעל שני לבבות. בין אנשי הצבא האיטלקים שגמרו את עבודתם במחנה הצבא ונחשבו לחיל המלואים, יש איש צעיר אחד די־מבשי שמו מעיר מליסנו, אשר מצאו בו הרופאים שבדקו אותו היטב — שני לבבות: האחד בצד ימין והשני בצד שמאל. ובכלל שונה מבנה גוף האיש הזה ממבנה הגוף של כל בני האדם. קיבתו נמצאה יותר לצד שמאל מאשר אצל כל האנשים, גם שתי צלעות לו יותר מאשר לכל אדם ועוד שנויים רבים בגופו, ובכל זאת הוא בריא וחזק, גם הצטין בעבודתו בחיל הפרשים. בית הנתוח הגדול (מוזיאום) שבנויורק נושא ונותן עתה עם „בעל הגוף" הזה בדבר מכירתו של גופו — אחר מותו, כמובן, ומציעים לו במחיר גופו המשנה ארבעים אלף לירה איטלקית. הסכום הזה יתנו לו תכף, ואת החצי השני אם יחיה יותר מארבעים וחמש שנים („הצפירה").

פראים. — ביערים העבים אשר בסביבות בריאנסק (רוסיה) מצאו בימים האלה אנשים פראים. אמנם האנשים האלה אינם פראים כפראי היערות והמדבריות אשר באפריקה, אוסטרליה או אמריקה. הפראים האלה הם אנשים שברחו מפני אימת המשפט, כמו: קוראי שמיטה לנושים, פושעים ואסירים ויתישבו בקביעות ביערות האלה. להם נולדו בנים ובנות, אשר גדלו ביער ואינם יודעים מאומה מכל הנעשה והנמצא בעולם אשר מחוץ ליער.

הפראים החדשים האלה אינם יושבים במקום אחד, אך נעים ונדים הם ממקום למקום, ועל כן קשה מאד למצא אותם. הפראים האלה יש שהתפראו כל כך עד אשר שכחו גם את לשונם והם מביעים הפצם אך ברמיזות ובמלים משנות. גם בקיץ גם בחרף יושבים הם בנקרות של העצים הנבובים הגדולים ועבים מאד והם מתפרנסים בגרגרים, פטריות, פרות, עצי היער, וצדים גם צפרים ועזי הבר. את הבשר צולים הם על האש.

הרצים בסין (חינה). — בארץ סין בטלו זה לא כבר את הרצים נושאי המכתבים מעיר לעיר ברגל, ויסדו פוסטה בסדרים ארפים. אבל יש גלילות בארץ זו שאינם רוצים בשום אופן בסדרים

החדשים הבאים מארץ השדים הלבנים (ארפה) ומכתביהם נשלחים עד היום על ידי רצים נושאי מכתבים רגלים. אלה הרוצים לקבל משרה כזאת צריכים להתרגל הרבה הרבה בהליכה ברגל. הם הולכים בכל יום מרחקים גדולים והם מגדילים את המרחקים מיום ליום, ובשעה שהם הולכים הם קושרים לרגליהם שקי חול. האמצעי הזה עושה את ה„רצים" האלה למתונים, כי אם יקראו דרור לרגליהם ממשא החול — יכלים הם ללכת וללכת ימים אחדים בלי הרף. הרצים האלה הולכים כל כך מהר עד אשר לא יוכל גם הסוס להשיגם, ולרצים האלה יש גם תלבשת מיחדת: אזור של ניר על מתניהם וכבע מחדד מאד של קני במכסה על ראשיהם וסנדלי עור על רגליהם, ורצועות עוד על שכמם ועל הרצועה הזאת תלוי נרתיק המכתבים. ובלכת הרצים בדרך הם מורידים עיניהם לארץ, ואסור להם לבא בדברים עם איש אשר יפגשו בדרך.

מחיי היפונים. — משק הבית אצל היפונים שונה ומשנה מאד ממשק הבית של עמי ארפה. במעונותיהם אין כל רהיטים אך ארבעה קירות חשופים בלבד. אין הם משתמשים בכלי בית ובמצעות למען יהיה ביתם בטוח מפשפשים, ממיני זבובים שונים ומתולעי העץ.

מספרים על דיוגנוס הפלוסוף היוני, שכפות ידיו שמשו לו לכוסות בחפצו לשתות מים וכדומה לזה. ואצל היפונים משמש גבו של הילד הגדול בבית לעריסה לילד הקטן ממנו. מן הבקר עד הלילה נושא הבן הבכור או האחות הבכירה את אחיהם או את אחותם הקטנים על גבם ומנענעים ומישנים אותם ככה. בדבר הזה מרגילים היפונים את בניהם ובנותיהם לסבלנות מנעוריהם.

הרצפה בחדר הילדים מצעת במחצלות עבות ורכות, ובכל יום שוטפים ומשפשפים את המחצלות במי־מלח. בדבר הזה היה טוב וראוי שתתקינה גם הנשים הארפיות את מעשי היפוניות, כי זהו באמת אמצעי־נקיון טוב מאד.

רפש ובץ מן הרחוב לא יובאו ברגלים הביתה, יען כי את הסנדלים שעל רגליהם ישלפו בחוץ ליד דלת המעון.

היפונים אינם נועלים נעלים צרות ועל כן צעדיהם ישרים ובטוחים. בשעה שהאויר צח וחם ישימו שם הילדים על רגליהם סנדלי קש קלים ורחבים בקציהם, למען אשר לא תלחצנה יחד אצבעות הרגלים. ובעת שהאויר לח ישימו על רגליהם נעלים גבוהות הנראות מרחוק כספסלים קטנים וכן תהיינה רגליהם תמיד יבשות ולא יתקררו על נקלה. אבל כדי ללכת בנעלים כאלה דרושה התרגלות וזריזות.

היפונים אינם יודעים מה היא נשיקה, ועל כן מעטות בקרב ילדיהם המחלות המתדבקות בהם על פי הרב מנשיקות הגדולים החולים.

כאשר ימות שם ילד אז אין האם היפונית מפרשת כפיה גם אינה בוכה בקול כנשים הארפיות, כי אם דומם תשב ליד מטת ילדה המת, ראשה מרד על חזה ועיניה מביטות נכחה בעצב מר, ודומם, דומם תדדנה דמעותיה בידים חבוקות ובשפת הלב תתפלל אל בדה אלהיה בעד נשמת חביבה.

מנוחת הנפש וההתאפקות הן ממעלות הגדולות של העם היפוני.

מכתבים.

לחברי היקרים קוראי „עולם קטן".

את חטאי אני מזכיר לפניכם היום רעי הצעירים, כי עד עתה לא שמעתי אפילו שמע הדוקטור הרצל ולא היה לי כל מושג מגבורנו זה. ואך הודות להמאמר ב„עולם קטן" נודע לי כי היה לנו אדם גדול כזה — אך על ידי „העולם קטן" נודע לי מה היה לנו הרצל בחייו, והאבדה שאבדה לעמנו במותו, וכקראי הדברים על אודותיו הורידו גם עיני נטפי דמעה אל כוס הדמעות של עמנו, לזאת אביע בזה רחשי תודה לעורכי ה„עולם קטן" בעד מאמרם, ושמתי לי לחוק מהיום והלאה ללמוד ביותר שקידה את שפתנו הקדושה. והיה זה לי לאות זכרון למפעלי גבורנו הרצל, ולאות תודה לה„עולם קטן".

שמרקושציזנה. אליהו מינדל.

חברי הצעירים!

זה כשנה וחצי שהנני לומד את השפה העברית. את התנ"ך ושני חלקי בית הספר שלמדתי ידעתי על בורים. עתה החלותי ללמוד גמרא למתחילים. הנני קורא את ה„עולם קטן" ומתענג אני מאד על הספורים היפים והמעניינים. השמועה על דבר מות מנהיגנו הד"ר הרצל הרעישה את לבנו. אבי, ראש אגודתנו, קשר עליו מספד מר ומעיני כל העם נזלו דמעות. או אספו חמשה ועשרים רו"כ לטובת הקופה הלאומית. גם אנכי יסדתי אגודת נערים. ופעמים בשבוע הננו מתאספים ומדברים עברית וקונים מרקאות ציוניות ושורפים אותם. מתחלה היה קשה עלי הדבור בעברית, אבל אבי הגיד לי כי כל ההתחלות קשות וצריך להתרגל בדבור והרגל נעשה טבע. עתה הנני מדבר היטב ואת המבטאים החסרים לי אני שואל ממורי ומאבי שיבארו לי. איעצכם, חברי, לעשות כמוני ואז יבואו ימים וידברו כל היהודים בשפתנו הקדושה.

צבי הירש בן חיים אליעזר יוכנובסקי.
נער בן שמונה שנים.

ברזינה, פ. טשרניגוב.

למערכת „עולם־קטן" שלום!

אנחנו אגודת „פרחי־ציון" תלמידי בהים עברית־בעברית של יוסף צהנמרדיק בילסבטגרד, בקראנו בעו"ק גליון מ'—מא' ע"ד מות נשיאנו הד"ר בנימין זאב הרצל, החלטנו לקנות מניה (אקציה) אשר אנחנו שולחים אותה בזה, ע"פ נ' 23455 אל המערכת עו"ק ולנדבה לקופה הלאומית לזכר נשמת נשיאנו המנוח. —

אגדתנו מתקימת זה כשתי שנים; כל אחר ואחד מחברנו משלם פרוטה אחת לשבוע; יש לנו גם ספר תקנות, ועפ״י סימן ה׳ קונסים אנחנו את החבר המדבר בעת המשחק בשפה אחרת לא בעברית; קוראים אנחנו את העו״ק ונהנים מאד מספוריו המלבבים; חברים יש לנו כשלשים בערך; מיעצים אנחנו לכל תלמידי החדרים ובה״ם להתאגד ולהתאחד, כי תקומת עמנו היא רק באחדות.

הראש: מרדכי פינקוס בן שלש עשרה.
הגוכר: יצחק צרנמרדיק בן שלש עשרה.
המזכיר: יהודה פריינקיל בן שתים עשרה.

נדבות.

לטובת הפועלים הסובלים מחסור: תלמידי החדר המתיקן של המורה ד. הײלפרין בנובי־בוכרה (סיביריה) 19 רובל 4 ק׳: הקיטורה של י. פוזנסקי, י. פוליק כ״א 2 ר׳; רובינשטיין 1 ר׳; ולברון 95 ק׳; חלקין, רוטנברג כ״א 60 ק׳; גדין, הילפרין, ליטוין, עלגרוט, ל. פוליק, רסקין, כ״א 50 ק׳; ברלין, לוריה, פלקסמן, ב. קולניה כ״א 45 ק׳; איסקוביטש, ביר, בנבצקי, נסונסקי, ניזמן, ד. נלטקובסקי, וישניאק, ד. פוסיקוב, פיכמן, ד. פיכמן, ז. פינסקר, י. צלקין, מ. צלקין, קוטיקוב כ״א 30 ק׳; ניסנהויז 25 ק׳; הרשהורן, ליוין, א. ליוין, פריימן כ״א 20 ק׳; ביכיבסקי, ווקסין פ. זלטקובסקי, ירמובסקי, כהן, לוין, פינסקר, פורטנאי, פורטנוב, רודניצקי, רובינצקי, כ״א 15 ק׳; בסוסט, ברוכונסקי, כהן שרה, פיירמן, פרדזינסקי, קיזיר, כ״א 10 ק׳; פרגצויז 8 ק׳; מישאלוב, קלנטרוב, קניבסקה כ״א 5 ק׳. ס״ה 19,38 ר׳ ואחרי נכיון ההוצאות נשארו 41,90 ר׳.

לרשום את שם שמעון (הנס) בן הד״ר בנימין זאב הרצל בספר הזהב: אגדת „צעירי ציון" בוישטינץ (סובלק) 5 רובל.

לקופה הלאמית: אגדת „פרחי ציון" ביליסטוטגרד: מניה של האוצר הקולוניאלי (נו׳ 23455) לזכר נשמת נשיאנו הד״ר הרצל. אגדת „פרחי ציון" בלוצין (ויטבסק) 15 רובל; אגודת „צעירי ציון" במרינוגורקי (פ. מינסק) 2 רובל: ראש האגודה יצחק שץ 47 ק׳; שמריהו שולמן 40 ק׳; נתן פרידלינדסקי 35 ק׳; שמואל שולמן 27 ק׳; לייב שץ 23 ק׳; מ״מ שץ 21 ק׳; משה דוב מרשוך 7 ק׳.

לרשום את שם הד״ר הרצל בספר הזהב: תלמידי החדר המתוקן בקידק (פ. יקטרנוסלב) 1,60 ר׳. יעקב זלינמן מלוצין (ויטבסק) 5 ק׳.

לטובת ה„בית נאמן" בירושלים: אגדת „פרחי ציון" בלוצין (ויטבסק) 5 רובל.

לטובת בית הספר ביפו: „פרחי ציון" בלוצין 2 רובל.

לטובת הועד הפלישתינאי האודסי: „פרחי ציון" בלוצין 3 רובל.

המו״ל: הוצאת „תושיה" בורשה.
העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקטן", „הפדגוג", ו„הנעורים":
Издательство „Тушія", Отдѣленіе „Оламъ Катанъ", Варшава.
Verlag „Tuschijah", Abtheilung „Olam Katan", Warschau.

יצא לאור במהדורה שניה

תולדות עם ישראל

מראשית ימיו עד היום הזה

ערוך למען נערי בני ישראל על ידי

אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ.

עם שאלות לתלמידים, לוח הזמנים ורשימת שמות האנשים והמקומות עפ"י סדר א"ב בסוף כל הלק ועם מלון עברי־רוסי־אשכנזי לכל הספר בסופו.

חלק ראשון. מראשית ימי העם עד הרבן בית שני.

ספר ראשון: מראשית ימי העם עד גלות בבל. תכן: א] דבר אל הקוראים. ב] מראשית ימי העם עד שמואל הנביא. ג] מלוכת שאול. ד] מלוכת דוד. ה] מלוכת שלמה. ו] רחבעם־ירבעם. ז] אחרית ממלכת אפרים. ח] ממלכת יהודה. ט] ירמיהו והרבן ירושלים. י] גלות בבל.

ספר שני: מן העליה מבבל עד עמוד ממלכת יהודה ברשות עצמה. תכן: א] העליה מבבל. ב] עזרא הסופר. ג] נחמיה. ד] כנסת הגדולה. ה] אלכסנדר מוקדון. ו] בית תלמי. ז] תחת ממשלת מלכי סוריה. ח] החשמונאים. ט] יונתן ושמעון. י] היהודים במצרים.

ספר שלישי: מזמן יוחנן הורקנוס עד הרבן בית שני. תכן: א] יוחנן הורקנוס. ב] אלכסנדר ינאי ושלומית אלכסנדרה. ג] האחים הורקנוס ואריסתבול. ד] הורדוס ואנטיגנוס. ה] מלכות הורדוס. ו] הלל ושמאי. ז] ארכילס. היהודים בארצות אחרות. ח] אגריפס הראשון. ט] אגריפס השני והמרד. י] אחרית המרד. חרבן ירושלים. יא] התורה והמוסר.

חלק שני. מחרבן הבית השני עד מות הרמב"ם.

ספר רביעי: מחרבן הבית השני עד חתימת התלמוד. תכן: א] רבי יוחנן בן זכאי. ב] רבן גמליאל דיבנה. ג] מרד בר־כוכבא. ד] הדור השני לתנאים. ה] הדור האהרון לתנאים. ו] הדור הראשון לאמוראים. ז] אמוראי בבל. ח] האגדה. ט] בראשית ממשלת הנוצרית.

ספר חמישי: זמן רבנן סבוראי והגאונים. תכן: א] ימי רבנן סבוראי. ב] היהודים בערב. ג] הגאונים וראשי הגולה ד] הפיטנים—האנוסים בספרד. ה] הנסתרות ומשיחי השקר. ו] התנגדות הקראים. ז] המבארים הטבעיים והמקבלים. ח] רב סעדיה גאון. ט] ממלכת הכוזרים. י] היהודים בצרפת ואשכנז.

ספר ששי: מזמן רבי חסדאי אבן שפרוט עד מות הרמב"ם. תכן: א] רבי חסדאי אבן שפרוט. ב] ריבות המדקדקים הרבנים. ג] רבי שמואל הנגיד ודורו. ד] רבי יוסף הנגיד. ה] הריב רש"י. ו] רבי יהודה הלוי. ז] רבי אברהם אבן עזרא. ח] הרמב"ם, מתנגדיו ומעריציו. ט] היד־החזקה. י] דרכי הרמב"ם ומדותיו.

חלק שלישי. מימי מסעי הצלב, עד זמן התעוררות התנועה הציונית החדשה.

ספר שביעי: מימי מסעי הצלב עד יציאת היהודים מאנגליה. תכן: א] מסעי הצלב — בעלי התוספות. ב] עלילות הדם—הר"י הזקן. ג] בצרפת הדרומית ובאיטליה. ד] היהודים בבבל (עיריק) ה] ממשלת רומא הקתולית. ו] הריב בין שונאי הפילוסופיה ואוהביה ז] וכוח הרמב"ן עם המומר פבלו. ח] בדור הרשב"א. ט] הרא"ש.

ספר שמיני: מימי רבי מאיר מרוטנבורג עד גלות היהודים מספרד ופורטוגל. תכן: א] היהודים באשכנז. ב] המגפה השחורה. ג] המצב הרוחני של יהודי אשכנז. ד] היהודים באיטליה ובצרפת. ה] היהודים בספרד. ו] צמיחת הקבלה. ז] בני הרא"ש ותלמידיהם. ח] הבוגדים והוכוחים. ט] איזבלה ופרדיננד. י] גלות ספרד.

ספר תשיעי: מאחרי הגרוש בספרד עד צמיחת החסידות. תכן: א] גולי ספרד בארצות תוגרמה. ב] דוד הראובני ושלמה מולכו. ג] יואן ריכלין. ד] תקוני לותר. ה] אוריאל אקוסטה וברוך שפינוזה ו] היהודים בפולין. ז] גזרת ת"ח. ח] שבתי צבי וכתתו. ט] ההזיה בפולין. י] רבי משה חיים לוצאטו. יא] החסידות.

ספר עשירי: מתקופת מנדלזון עד זמן התעוררות התנועה הציונית החדשה. תכן: א] הפלוסוף מנדלזון. ב] ההשכלה וקרבת העמים. ג] שלמה מימון. ד] השכלת היהודים באוסטריה. ה] שמואל דוד לוצטו. ו] מתקני הדת. ז] משה לצרוס ורות אשתו. ח] פרדיננד לסל וברתולד אוערבך. ט] השרים כרמיה, מונטיפיורי, וברון די הירש. י] חלוצי ההשכלה ברוסיה. יא] הלאומיות בעמים ובישראל. יב] חבת ציון.

מחיר חלק ראשון 50 ק', מכורך 65 ק' בלי משלח.

מחיר חלק שני 55 ק', מכ' 70 ק', בלי משלוח.

מחיר חלק שלישי 95 ק', מכ' 1,10 רובל ק' בלי משלוח.

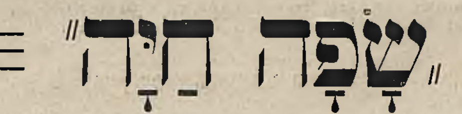
האדריסה:

Издательство „ТУШІЯ,“ Варшава. | Verlag „Tuschijah“, Warschau.

בע"פ: נובוליפקי 7 מעון 9.

מראשית שנת הלמודים הזאת יפתח בורשה ברשיון הממשלה

חדר מתקן חדש לנערים:

על ידי **ש. ל. גרדון** (עורך „העולם קטן", „הנעורים" ו„הפדגוג").

מטרת בית־הספר הזה להחיות את השפה העברית בפי הילדים העברים, על ידי דרכי ההוראה היותר טובים, בסדר מדיק ובהדרגה מסימת, למען תהיה שפתנו בפיהם לשפה חיה באמת; לחבב על הילדים את כל קנייני עמנו, להשריש בלבבם הרך רגשות קדש לקדשינו, להקנותם דעת דברי ימינו; לפתח בקרבם כל רגש אנושי טוב ולחנכם לאנשים עברים במובן היותר טוב ושלם.

שיטת הלמודים בבית־הספר הזה היא השיטה הטבעית והשפה השוררת בו — השפה העברית.

מלבד הלמודים העברים יורה בבית־הספר פדגוג אמן גם תורת השפה הרוסית.

מיסד בית־הספר מקוה, כי עבודתו בספרות הפדגוגית והנסיון בהוראה, שקנה לו במשך שנים רבות, וביחוד בשלש שנות עבודתו בתור מורה ראשי בבית־הספר לנערים ביפו, ישרבוהו לטוב לפני ההורים, הדואגים לחנוך בניהם ברוח ישראל ושפתו, כי ימלא בית הספר העברי הזה את תעודתו.

בית־הספר יהיה **במעון גדול ומהדר** ברחוב קפיצסקה מספר 7 מעון 6.

לעת עתה, עד שיגמר שכלול המעון של בית הספר, מתקבלים תלמידים במעונו הפרטי של מיסד בית הספר — מילא 28 מעון 3.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah". Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau